

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 39.

Plymouth, Pa., d. 24 Rugsejo (September) 1902 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 metu
NEDĖLINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
išseina kas Sėreda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2 00
i kitas žalis \$2.50

Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta, nes įstatymai draudžia po bausme slunfinėti neapmokėtą laikraštį.

Razant apie permainymą adreso, būtina reikla atsieti ir senąjį adresą. Kas maloni apsipazinti su šituo laikraščiu, gali gauti, pareikalavę, dū numeriu dovanai.

Reikalaujantiems knygų katalogą prisiunčiam dovanai.

Pajteszkojimai: garsinant vieną sykį 50c.
„ „ du sykiu 75c.
„ „ tris sykius 1.00

Pinigai siunčiam per MONEY ORDER arba registravotose gromatose ant ezito antraszo

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.



Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava,
„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kviečiam lietuvius.
Čia gausi pigiausias laivakortes & pigiai nuostai pinigais i visas svieto dalis.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
musų mieste, nuo 1 Liepos
mano savo vieta.
Szimtų-szimtai ligonių atras jo namuose, tamtyčia įtaisytojo laboratorijoje.
437 Adams Ave.
Vine st. kertė,

priesais vokiskąją bažnyčią, kap ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.
DR. FEINBERG YPATINGAI
.....GYDO.....
Ausų, nosies ir akių ligas,
Vaikų ligas,
Teipgi moterų negales,
ypacz prigulinczias prie akuszierijos (gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akiniu (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskni
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu telefonu, kuriais galima pakviesti jį pas ligonius isz kiekvienos vietos.

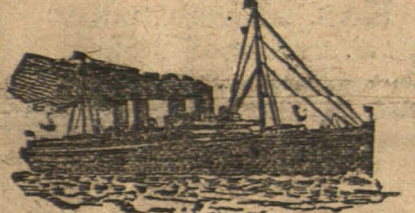
Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

Telefonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.



Farduodu laivakorte ant visokių linijų ir siunčiam pinigais i visas dalis svieto Doviernastis (pavedimus rezutu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainan visokius pinigus ant amerikonezkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarėje, tegul szaukiat prie mane, o az jį iszliuosuosiu. Lietoviai kreipkitės pas savo tantletį, o brūte užgėndinti.

RECEPTAI.
Kožnoi gerol aptiekoje gaus ve rus - t kras gyd. oles. Jeigu trėsei gūta recepta Mes jarduod me receptus gydymui visokių ligų ir kitokius parasytus geriausiu daktarų sviete. Parasyk atezkiai tikrą vardų ligos anglizekoi arba lotyziskoi kalboje. rosztā raszyk Lietuvi kal: kiek turi metų ligonnie, vyras ar moteria? su tuom razutu atėisuk mu mie vieng doleri, o apturėei recepta. Norėdama apie ką pasiklausti, atėisuk mane pā 3c. dėl atsakyti.

Adr suok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

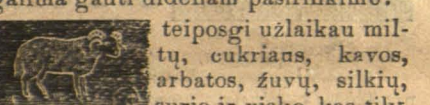
Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„**ANKER**“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Gabrio J. Miliaus,



Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-liena, versziena, jautiena, avincziena, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.



teiposci užlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gerą prekę nei kaip pas kitus visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka Johanna Želviene.

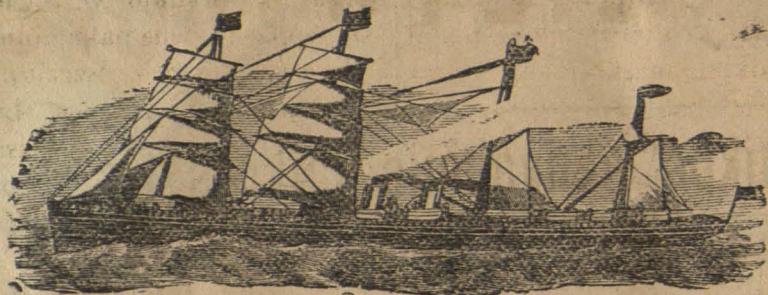
Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. **PLYMOUTH, PA.**

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima i savo namus ant tanttikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą priežiurą.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.



I rieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunziamė pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizškai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizka karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Užtatkomė geriausią alų, degtiną ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugiską rodą visokiuose reikaluose.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgi senus ant naujperdirba.
Visi pas savo Tautietį.



DR. J. SOUPCOFF

Tikrība daktarizskam izstrime gal pasiekti tik tokis daktaras, kuris ilgėsi laika savo gyvenimo perleido ant trinėjimu. Musų datirimas gyvoja nuo 15 metu ir didžiausioje Europos ligonbučiuose. Esame daktarais, užtvirtintais Berlyno, Wiedniaus ir Warszawa medicinos akademiju. Turime teipgi paliudijimus iz kožnos valetijos szio kraszto. O kad gydėm tukstanczius žmoait kaip senam krajui teip ir eziežia su laimingiausia pasekme, tai eam ir dabar pasirengas izsg' dit kožna liga, kokja gal patikti žmogu. Ka? ar branginat savo givasti? Ar norit but sveikais per visa savo gyvenima? Ar mielinat, kad negerai ligai lankt? O delto nelaukit ilgiaus, bet gid kitas pas daktarus, kur supran' a jus kalba ir broliszkai prijauczia jusu kentėjimus.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, pasinancziom nuo izsdykumo arba užsikratimo jeigu jezokot pagalbos pas daktarus ir jos neradot, tada mes norim pasznekēt apie ta. Ligoniu izduosim teisinga kontrakta, kad tureti kuom mus laikit. Biekvienoi vietoj ligonius atlancome.

Gydome ir izsgydome:

Szaltį, Dusulį, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas, Reumatizma, Motorių silpnibės, Nemiga, Paralyziu, Džiova pradziuj, ir visokias vidurių ligas. Tep-gi Vaiku ligas, Ligos kranjo, inketo, Szv. Vito szoki ir t. t. Su didžiausiu atargumu gidome Oda ir Slapta ligas abiejų licių. Užmokestia labai maža, o gyduolės, kurias pats sutaisom ir gabenam iz Europos dovanai.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(PIRMAS AUGSZTAS)

Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare
Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTIO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

143 PITTSBURG STR. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!



Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izsdirba geriause ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnykai) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite avo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO. DANVILLE, PENN., A.



Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th St.

Geriause gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visokį necizistą sisteną kaip tai: pleiskanas, dedevines, niezus papuckus ir stabdo galvos skandėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atsiszaukitia o gazytai pagalbą ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikrino, kad užle plaukai ir paliudyjimā duoda į visų "Publika".

[Tėm, kite: kad szių gyduolių negalima gaut kitur, tik izz mūsų firmos siunziam.]

Norinti gauti visā rodā, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezatis yra. Rodā ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių ploczio, 24 colių augszczi, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsitarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieuo lietuyio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visā savo gyvenimą truse ant naudos savo tautieczij ir tėvynės.

Siuntejei!

sviesto, siro, kiausziunių ir kitų tavo-ry, bus linksmi izzgirsti apie naujė freight ežima Lackawannos geležinke-lio ant szių metų, specializškai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais izz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ežimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas k žnā nedelę, ateinantis į rytinius miestus seredos pėtnyczies rytais.

Specializskas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujantiems visas informacijas.



Telephonas 26-5 So Boston

F. J. K. Mockevicz,
145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS.

Perduodu laivakortes ant visokių linijų ir siuncziu pinigūs į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimus raszty) atlikimni reikalų su Maekolijos valdzia. Izzmainu visokius pinigūs ant amerikonzsky ir t. t. Darau apszergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliavusį uzlaikytų kastlegarnėje, tegul szaukiaisi prie manęs, o azz jį izzilnuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Ant apszvietimo dalykų Vilniaus miestas išleidžia 30 tukstanczių rublių ant metų; Plymoutho miestelis Pensylvanijoje išleido ant viesių mokslaviečių pereituose metuose \$26,476,35 (apie 52,950 rublių). Vilniuje, pagal 1897 m. statistiką, buta 159,568 gyventojų, o Plymoutho, pagal 1900 m. statistiką, buta 13,649 gyventojų. Vilniuje yra 242 mokslainės (tarp tų 163 žydizkos), o Plymoutho viesių mokslaviečių yra tik 36.

— Visoki rasztai, kaip knygos, laikraszcziiai, o net paveikslai, siuncziami į Rusiją isz kitų szalių, turi pereiti per rusizką cenzurą; iksziol, jei cenzura iszrasdavo kokį rasztą „draustiniu“, tai gražindavo atgal pasiūstojui. Dabar muitų departamentas Petropilėje isakė muitinyczioms, kad tokius rasztus, kurie neperleisti cenzuros ir neiszgabenti į paskirtą laiką užrubežen, jos siuntinėtų cesorizskam publizskam knygynei Petropilėje. Teippat muitinyczios turi elgtis ir su rasztais, pergabentais koutrabandos keliu, jei jie bus pavesti konfiskacijai.

— Kaip kuris isz gyvenanczių Amerikoje lietuvių siuntinėja į Lietuvą savo giminėms ir pažįstamiems iszkarpas isz laikraszczių arba ir visą laikraszczių numerį; nors tie rasztai siuncziami uždarytoje gromatoje, vienog reikia ir czia didelio atsargumo. Szta! koks atsitikimas buvo su vienu žmogum, gyvenancziu tarp Senapilės ir Vilkavizskio. Į pacztą atėjo ant jo vardo storas laiszkas; koku būdu straznikas nužiūrėjo tą laiszką ir iszgavęs nuneszė pavieto virszininkui; atplėszę konvertą, rado viduje lietuviszką laikrasztį. Tuoj prasidėjo tyrinėjimas (sliedsva) ir nežinia, kuo dar pasibaigs: žmogus gali be reikalo įklimpti.

Siuntinėjimas iszkarpų į tėvynę yra geras daigtas, bet nereikia ant syk daug dėti į vieną konvertą, idant siuntinys iszrodytų kaip paprasti laiszakai.

— Nuo 29 rugsėjo P. Mikolainis apkeliaus visas lietuviszkas kolonijas Luzernės paviete su prakalbomis dėl straiko ir politikos reikalų.

Isz Lietuvos.

Dėl atsiszaukima. Naktį prieš Devintines (28—29 d. gegužės) buvo iszlipinti Nau miestyje (Suvalkų gub.) atsiszaukimai: „Ginkime savo kukikius ir tikėjimą!! Rasztas Vyskupo į Kunigus“. Trijs atsiszaukimai buvo prilipinti ir prie bažnyczios, o daugiausiai — paplentėj ant Sintautų važiuojant. Pajutęs iszryto žemsargių virszininkas Gorielov atsiszaukimus, tuoj szoko su savo gauja ant karsztų pėdų krėst pas knygu įriszėją V. Leveckį, pas kurį jau buvo pereitą žiemą viena krata. Leveckį rado dar tebegulint. Starsza tuoj iszvertė jį isz lovos, ir visi griebėsi krėsti. Iszuostė visus klėjus, žiurėdami, ar neras tų, kuriais buvo prilipinti atsiszaukimai, bet czia nieko nepelnė; iszgriosdė visus kampus, iszvertė knygas, bet nieko nerado; iszkraustė Leveckio kiszenius, paskui pradėjo kraustyti jo moterį. Leveckienė mato, kad jau vistiek ras — iszsiēmė isz kiszeniaus popiergalius, tarp kurių buvo isimaiszęs N 4 „Ukininko“ ir padavė „ponuliams“. Daugiaus nieko nerado. Ant rytojaus Gorielov pasiszaukė Leveckį ir liepė pasiraszyti jam ant protokolo. Ant kokio protokolo Leveckis pasiraszė, ar perskaitė jis prieš pasiraszysiant tą protokolą ir kaip teisinosi, nežinau. Aresztuoti jo nearesztavo.

Bažnyczios tarnas.

— Po sekminių subatoje

Daukszių apygardose (Kalvarijos pav.) tapo nulupta nuo stulpo lenta su gudiszku paraszu. Tuojau palei tą stulpą stovi augsztas akmuo, prie kurio buvo prilipintas atsiszaukimas „Broliai lietuviai, nepasiduokime maskoliams“! Dar saulei tekant, kai—kurie neiszmanėliai ukininkai pradėjo draskyti jį, bet atsiszaukimas jau teip buvo pridziuvęs, jog jokiu būdu negalima buvo jo nulupti: bandė ir peiliu skusti ir vandeniui lieti, bet veltui. Dar ir dabar einant pro szalį galima skaityt tą atsiszaukimą.

Pauksztis.

Kratos. 10 d. gegužės atsiszaldė krėstų pas ukininką Mykolą Pajaujį Padovinio valszciaus, Kalvarijos pav., trijs Liudvinavo žemsargiai (starsza ir du prasti) ir Padovinio valszciaus vaifas. Atvažiavę sakė, buk esą apskūsta, jog minėtojo ukininko brolis turįs szaudyklę ir du revolveriu. Svirne pamatęs starsza geroką nasztą senų knygu, tuojau kibo jas vartyti, ar neužtiksiąs tų kur paslėptą szaudyklę arba tuodu revolveriu. Szeimyninkas užtai užsibarė ir nė ponais nepavadino. Starsza baisesiai perszirdo, vienog darbą savo varė tolyn. Su atyda iszkratė visas lovas, kuparus, iszmaiszė grudus, iszvertė sejonus (andarokus), net ir laszinius pavuostė. Pamatys kur kokią knygutę ar popierėlę, tai rodos kaip su magnetu tos knygos ir pritraukia žemsargių rankas. Rado tik ragutį parako ir truputį szruotų. Nieko nepelnė, teip ir iszvažiavo.

Burtininkas.

— 2 d. birželio atvažiavo į Pavembrių kaimą (Vilkavizsk. pav. ir par.) pas ukininką P. Rucevyczių žinomas judoszius Kaminskas, Vilkavizskio starsza, su trimis žemsargiais ir su szaltysziu daryt krata. Patyrę, jog szeimyninkas serga,

bažnyczią, be baimės užklausė, kur jis laiko knygas. Szeimyninkas pasakė nėjokių neturįs ir pats tik truputį mokas ant maldaknygių skaityt. Bet žemsargiai pradėjo vartyt lovas, szėpas ir visus pakampius. Užlipę ant augszto, iszciupinėjo kamina ir palėpes, bet viskas veltui. Ant galo pasakė, jog atvažiavo jieszkoti szaudyklės ir revolverio. Nerado nė tų. Tada užklausė, kur gyvena jo sunus, ką mokintus pirmiaus leido, Antanas, ir ką veikia. Szeimyninkas atsakė, kad lyg liosų žinojęs, kur gyvena, o dabar gyvena tų, kur jam patinka, nes jis nuo tėvo jau nieko nebeprigulįs. Nieko nepeszė, dar trumpai pajieszkoję „szaudyklės ir revolverio“ pas du Rucevycziaus kaimynu, iszkeliaavo namon.

Medelis.

— Pirmą dieną Sekminių (18 d. gegužės), apie 11 valandą vakaro, atlėkė visa gauja raudonsiulių su savo virszininku į Pažerėlių kaimą, Liudvinavo vals. (Kalvarijos pav.), pas ukininką Akelaiį ir padarė krata pas jo sunų Juozą Akel. Jo sesuo Vincentina, mergina apie 19 metų, nė vienam zandarui nedavė cziupinėti nė jokių daigtų; ji pati viską iszrodė, ko tik praszė virszininkas. Krėtė tik miegamamjam Juozo kambaryje ir seklyczioje. Pas Juozą rado seną kalendorių ir du ekzemplieriu „Ukininko“. Jį tuojau aresztavo ir iszvezė į Senapilės kalėjimą; palaikė czia dvi dieni, iszvezė į Kalvarijos kalėjimą. Ant jo metas lipinimas atsiszaukimų.

Kirovelis.

— Treczią dieną Sekminių (20 d. gegužės) pavaikare grįžo ant dviraczio isz Senapilės į Liudvinavą Juozas Isoda, Liudvinavo vargamistra. Paskui jį sekė Liudvinavo žemskių starsza. Nespėjo vaikas įžengti į savo namą, kaip ant jo jis užpuolė. Iszkrėtė tuo-

jau jo kiszenius, bet nieko nerado. Vis tik Isodą areštavo ir nuvedė į kalėjimą, apkaltindamas jį už atsizsiauikimų lipinimą. Starsza sustatė protokolą ir nusiuntė žandarams: bet žandarai nevažiavo daryti pas vargamistrą kratos, nes nebuvo jokios aiskios priežasties. Ant rytojaus Isodą paleido. Jis tuojuo padavė skundą prokuratoriui už neteisingą areštavimą.

Toku-pat budu norėjo starsza areštuoti ir Liudviką Matulaitį iš Stebuliszkių; bet iš vakaro Liudvino žydai jį sulaukė, o ant rytojaus jau pasibijojo. Ant Liudviko M. užmetinėja starsza lipinimą atsizsiauikimų.

Medelis.

— Nuo 1 lyg 11 d. liepos Senapilės apygardėje (Suvalkų gub.) vėl buvo padarytos 7 kratos. 1 d. liepos buvo krata pas Isodą, Liudvino vargamistrą (Kalvarijos pavieto), pas Liudviką Matulaitį, Stebuliszkių kaimo (Liudvino valsežiaus) ir pas siuvėją Puką; pas pirmutinius nieko nerado, o pas Puką rado Liepuko eiles apie davatkas, bet nė vieno neareštavo. Krata darė Senapilės žandarų virszininkas ir Suvalkų prokurorius. Ant rytojaus 2 d. liepos krėtė Pilviszkiuose pas daktarą St. Matulaitį ir Senapilės žandarų virszininkas, bet nieko nepesė. 10 d. liepos darė krata pas ukininką Vitkauską Putriszkių kaimo ir pas ukininką Ambraziejų, Vuosinės kaimo; čia ir-gi nieko nerado. Vis tai buvo skundas Liudvino starszos, kuris už bereikalingą Isodos areštavimą trečią dieną Sekminių neteko vietos. Nelaiminga žandarmerija – visas darbsztumas jos ant nieko! Net užpykęs Senapilės žandarų virszininkas per paskutinę krata pasakė: „Dabar kvailių nebėr, — visi Kalvarijoje jau sėdi“!

Medelis.

(Iš „Ukininko“)

Isz Palangos. (Nuo savo korespondento). Palangos progimnazijoje mokslas prasidėjo 15 rugsėjo (pagal gudiszkojo kalendoriaus). Įžengiamojoje (prigotovitelnoj) klasoje yra 13 studentų; pirmoj klasoje 52 st.; antroje kl. 45 st.; trečioje kl. 36 st.; ketvirtoje kl. 27 st. Čia yra daugybė lietuviszkų studentų, bet tikro jų skaitliaus surinkti negalima dėl priežasties sznipukų paslaptingos policijos, nes jau patį žingeidavimą apie lietuvių studentų skaitlių laiko už nužiurėtiną. Nekurie iš 4 klasos jau yra apsiniaukę, kad pabaigus tąją 4 klasą, turės važiuoti į seminariją, nors, kaip žuvis, troksztų užbaigti 8 gimnazijos kliasas... Bet ką veiksi, kad papunis su mamune, dar vaikui vystyklusose tebesispardant, apskyrė jam kunigystės stoną. Nevienas raszą į Ameriką laiszkus, vildamos nuo savo buvusių kaimynų gauti paszelpą užbaigimui nors bent 5 ir 6 kliasos, nes jau paskui šeiš be teip galėtų kabanuoti 7 ir 8 kliasoj, davinėjant privatiszkas lekcijas. Bet jau iš virszaus galima sakyti, kad iš tų sziaudų nebus grūdų, nes ir Amerikos lietuviai turi nemažai apszvietos priešų... Tą dalyką gal teks netrukus vieszai paaiszkinti. *Stipendistas.*

Musų kankintiniai.

Išz Maskvos 30 d. gegužės (12. VI) mums raszo: Daktarą Liudviką Vaineikį (jis buvo kalėjime nuo 23 d. gegužės 1900 m. iki 27 d. vasario 1902 m.) išz Mintaujos kalėjimo teiszvezė (etapu) tiktai 27 d. balandžio; palaikė 24 adynas Rygoj, 48 ad. — Smolenske ir 2 d. gegužės atvyko į Maskvą, bet čia ir nuklimpo: jau perejo 3 mėnesiai nuo iszdavimo caro nusprendimo, o jis dar tebekirmija kalėjime. Mat, Maskvoj panorėjo kartu su

daktaru važiuoti etapu į Siberiją ir jo pati, o tai pasirodė toks didelis nusidėjimas, kad be Petrapilės vietiniai valdininkai nieko negali iszdaryti, t. y. negali leisti pacziai kartu su vyru traukytis kad ir į Siberiją, nors vadinamose maskolių „ustavose“ yra aiskiai pasakyta, jog šeimynos „nusudytyjų“ galį visuomet kartu važiuoti. O kaip kitas kankintinis, advokatas Lukauskis išz Sziaulių, rupinosi, kad jo pati, dantistė-lenkė, nemokanti lietuviszka, galėtų likti Sziauliuose, kad jai nereikėtų mesti gerai iszdirbtos čia praktikos, tai ta-pati valdzia stacziai pasakė, kad ji negalinti ardyti šeimyniszkių ryszų (žiur. N. 12 „Varpo“ p. m.) ir isztrėmė abudu kartu. Vaineikis-gi jau su virszum mėnesį tupi Butirkose, o apie iszvažiavimą į Siberiją dar nieko nesigirdi, nors ir pati ir jis pats jau kelis kartus raszė į Petrapilę ir su markėmis ir be markių praszymus... Gyventurbut prisieis daktarui tarp jakutų, nes Irkutsko generalgubernatorius visus isztrėmtuosius ant 5 metų tē kemsza. Pragyventi bent iszpradzių be tautiecių paszelpos bus sunku. Paskiaus sako, galima busią szioki-tokį uždarbį gauti.

— Antroj valandcj nakties 4 (17) d. gegužės gauja policijantų atvažiavo į Malavėnų sodzių (Sziaulių par.), įsiplezė į ukininko Petro Janulaiczio kiemą, jieszkodama jo brolio Augustino, buvusio studento Maskvos universiteto, sėdėjusio 1900 ir 1901 metuose apie 6½ mėnesius Liepojaus ir Voszputo kalėjimuose (žiur. „Uk-a“ 1900 m. N. 12. 1901 m. N. 11). Iszkniso visą butą, bet nieko nerado. Tada, sugrįžusi į Sziaulius, policija atvyko pas p. Stanislovą Jakševyczaite, iszlandžiojo visus palovius ir, nieko neradusi, įsiplezė į kambarį (tam-pacziam name) buvusio studento

Jono Biliuno ir K. Jasiukaičio, pasitikėdama tē rasti Augustiną Janulaitį; bet teipgi nieko nepesė. Jieszkojo Aug. J. dėlto, kad nuo ministerio vidaus dalykų buvo atėjęs nusprendimas areštuoti jį ir iszgabenti etapu ant 3 metų į rytų Siberiją. Bet ir lygisziol policija jo dar nesurado; sako, jis yra isztraukęs į užsienius ir tenai sav laimingai gyvenas Belgijoje, Bruxelles mieste. Iszvažiuojant jam išz Sziaulių, jau buvo nutvėrusi jį policija, bet jam pasisekė iszsprusti ant dviraczio išz jų nagų.

— Jonas Danilavyczius prieš patį savo isztrėmimą pasijuto biauriausiose dvasios sąlygose. Jo pati su vaikais gyveneno Liepojuj. Kada Danilavyczius jau rengėsi iszvažiuoti išz Sziaulių į Maskoliją, Liepojuj mirė jo mylimasis vyresnysis sunus, o pati apsirgo ir pagimdė negyvą kudikį. Nuvažiuoti į Liepojų vyras negalėjo, nes policija nė ant vieno žingsnio neleido jam atsitolinti išz Sziaulių. Tokiose sąlygose Danilavyczius nuo szirdies skausmo nežinojo, kiekio galo tvertis, ir draugai darbo kiekvieną jo žingsnį, kad jis sav ko nepasidarytų. Paskutinėse dienose atsidavė baisiausiai girtuoklystei, kad nors tē rastų savo szirdies skausmų nuraminimą. Į Maskoliją turėjo iszvažiuoti, nepasimatęs nė su savo vaikais, nė su paczia, kuri Liepojuj gulėjo ant patalo; važiavo visai susilpnintas dvasiszka ir fiziszka.

— Teip tai kankina valdzia žmones ir mindo kojomis jų ypata ir tiesas! *Sziaulietis.*
— Traszkunai (Aukmergės pav.). Mus, traszkunieczius, aplaukė didelė nelaimė: 4 d. gegužės maskolių valdzia iszvezė ant vienerių metų į Smolenską mylimą musų kunigą Pranciszkių Janulaitį; jis prabuvo pas mus arti ketverių metų; dirbo savo parapijonims, kiek galėdamas, ne vien tik baž-

nyezioj, bet ir per szalį: tėvus spirdavo mokinti savo vaikus skaityti ir raszyti, o turtingesniems rodydavo leisti vaikus į gimnazijas. Žmonės jį mylėjo ir klausė: per tą trumpą laiką daugumas iszmoko skaityti ir raszyti; nekurie tėvai pradėjo vežti savo vaikus mokintis į Sziaulius ir į Panevėžį, ko pirmiausiai visai nebudavo pas mus girdėti; pasikėlė dora tarp jaunumenės — sumažėjo girtuoklystė ir muszty-nės. Tai kun. Janulaitis padarė ne barniais ir keiksmiais, bet savo lipsznumu ir meilumu. Ir tokio kunigo traszkuniecizai umai nustojo! Iszvežė jį visai netikėtai; parapijonys tikrai paskui apie tai iszgirdo. Žmonės labai jo gailisi, laukia jo pargrįžimo, nesitikėdami sulaukti pas savę kito tokio kunigo, kuris teip juos mylėtų ir apie juos rūpintųsi.

Didysis straikas.

Angliskas Philadelphijos laikrasztis „The North American“ (23—IX) sako, kad kompanijos jau prilipo liepto galą. Jos nuolat gyrėsi, kad kas nedelia paleis dirbti po keletą brėkerių; tuotarpu ir tie, ką pirmiausiai dirbo, turėjo sustoti, dėl stokes darbininkų. Teip, ties Nanticoke, kasyklėje N. 7 paprastai dirbdavo 1438 darbininkai, o dabar yra isz viso tik 50 skebų. Net garsingoji „tvirtavietė“ (Fort Susquehanna), kaip vadina 5 brėkerių „Susquehanna Coal Co.“, nē nebando pradėti darbą, nors te suvaryta daugybė ginkluotų sargų isz buvusių kareivių (yra ant jų pastatytas ir tikras oficerias). Avondale, Woodward, Pettebone, Maltby kasyklės, ką buvo mėginusios dirbti, dabar teip-pat sustojo.

Straikieriai dabar apsirinko kitokį budą nedaleisti skebų į darbą: po kelis szimtus iszeina laikyti teip vadinamus „pi-

kietus“ (sargybą) aplinkui kasyklę, kur dirba; tartum gyvū retėžiu, pikietai apsuka kasyklę ir per tą žmonių eilę niekas nepatėmytas nepereis. Einant skebsui, straikieriai žmoniskai kalbina jį grįžti nuo to nelėmto darbo; tokiu budu, daugelis skebsų pameta judosziavę, o užkietėję nenaudėliai gauna tarpais kitokį pamokslą.

Kapitalistai liepė gen. Gobinui nedaleisti tokių pikietų ir szits kariauninkas su moterimis grasinasi, užleisias ant pikietų savo pulkus, o net visą artileriją (kanuoles).

Kitokių permainų straikopadėjime neatsitiko; į perėjusias devyniolika nedėlių pragaisztį dėl straikopriežasties apskaito į \$117,570,000; užlaikymas anglies ir geležies policijos kasztavo kompanijoms \$1,150,000; paczios kompanijos turi pragaiszties \$63,980,000.

Ant naudos straikieriams.

Pagal 38 „Vienybės“ num., aukų straikieriams buvo pavelta	\$158,20
Waterbury, Conn. draugystės:	
Szv. Kazimiero	30—
Surinkta nuo sąnarių	5—
Lietuvos Sunų	25—
Lietuvių ukėšų kliubas Chicago, Ill.	25—
D.L.K. Gedimino dr. Elizabethport, N. J.	10—
Szv. Jurgio dr. Naugatuck ir Union City, Conn.	25—
Lietuviskas polit. kliub. Minersville, Pa.	25—
Spindulio Szviesos dr.	25—
Viso	\$328,20

P a s a r g a . „Spindulio Szviesos dr.“ Minersville, Pa. auka netapo nusiųsta į centralizską unijos kasą, bet su centralizskos vyriausybės pavelyjimu, liko vietinėje kuopoje ir padalinta tarp straikierių.

Kad nepasiliktų nėjokios

abejonės, vėl atkartojame, idant visos aukos butų siunčiamos ant vardo Nacijonalizsko unijos sekretoriaus ir izdininko: W.B. Wilson, 1103 Stevenson Bldg., Indianapolis, Ind.

Persergstime aukautojus delto, jog pavesti kitoms organizacijoms pinigai, skirti straikieriams, ne visada pasiekia tikrą savo vietą (žiur. korespondenciją p. J. Naujoko „Paszelpa straikieriams“ ir „Lietuvos“ 38 num.). Pasakojama be to apie vieną politizską susidraugavimą, kuris, surinkęs kiek aukų svetimose valstijose, apvertė jas ne pasotini-mui alkstanczių, bet palinks-minimui trokštanczių.... ir dar nežinia, ar straikierių.

Paszelpa straikieriams.

Su kokia evidencija atvažiavo isz Shenandoah'o benas lietuviszkų muzikantų į Brooklyną, rinkt paszelpą straikieriams — to asz neisztyriau; gana, kad drąsus lietuvaicziai ir turi ant savę to nelaimingo darbo ir padėjimo ženklus.

Brooklyn'iečiai isz savo pusės pasirodė labai sajausmingi draugai ir broliai tamereikale; rods, gana diktai pasidarbavo p. Draugelis, vadžiodams po vietas, kur tik galima gauti auką. Gausesnes aukas davė szie mūsų tautiečiai: P. Draugelis, A. Milleris, V. Martynaitis, J. Brundza ir dar kiti (vardus patys muzikantai gal teiksis pagarsinti ir kiek kas davė). Kolektavojo per 3 dienas po lietuviszkus ir kurie su lietuviais reikalus turi biznierius ir surinko \$300,00.

12 rugsėjo dieną ant greito dar Brooklyn'iečiai parengė balių—isz to ant naudos straikuojančzių \$100,00 gryno pelno turėjo; per tai 13 dieną rugsėjo pasiuntė į Shenandoah'ą lietuviszkoms szeimynoms \$400,00.

Ant baliaus atsilankė ir kun.

Varnagiris, kuris keletą žodzių pratarė, gėdindams kapitalistus ir jų begėdiszką apsiėjimą su darbininkais. Kun. Varnagiris ir pats prisidėjo su naszlės skatiku, kaip lygiai ir kitas kunigas, neseniai atkelia-vęs isz tėvynės. Tai mat: czia kunigai gina ir szelpia straikuojančzius, o Shenandoah'o kunigai apjuodino savo brolius ir dar keikia, kodėl juos tikru vardu vadina....

Kun. Varnagiris padarė dar daugiau: ant 7 rugsėjo buvo jo paskirta Excursion, bet per lietu negalėjo įvykti; tad klebonas atidėjo Excursion ant sekanczio nedėldienio, bet jau ne savo naudai: kas bus pelnyta — pažadėjo pavesti straikieriams. Laike to Excursion tie patys muzikantai ir grajys.

Manding, kiekvienam geram tautieciui gali buti smagu, teip pasirodžius Brooklyn'iecziams: pirmiausiai draugystėms, o dabar visuomenei.

Tik vienas dalykas negerai iszrodo: kodėl ankseziaus kolektoriai, o dabar muzikantai su tuo siekiu važinėdami, nepasigarsina laikraszcziuose isz kalno? Szit muzikantai zada buti Waterbury, Union City ir New Britain, Conn., o niekas apie juos nežino. Keletą sąvaiczių atgal rasziau, jog į Brooklyn'ą atsilankė su tuo pacziu siekiu isz Wilkes-Barre, Pa. lietuviszkai-lenkiszko kliubo kolektoriai; nors anie tik nuo lietuvių kolektavojo, bet isz kalno, nē vėliaus lietuviszkuose laikraszcziuose negarsino. Kaip žinau, nuo lietuvių gautus pinigus pagarsino lenkiskam laikrasztyje „Ameryka“, jog nuo „rodakų“ sukolektavoję.... Tai jau panaszu į begėdystę: nors czia Brooklyn'e ir New York'e lenkų daug daugiau yra, kaip lietuvių, bet nuo lenkų nieko negavo.

J. Naujokas.

Darbininkai susipranta.

Subatoje, 6 rugsėjo, atsibuvo rinkimai kandidatų ant yvairių urėdviečių iš republikonų partijos per visą Pensylvanijos valstiją. Darbininkai šiuo kartu man žinomose vietose pasielgė isztikro vyriszkai, neidami balsuoti: tuo jie sukeziams davė suprasti, jog nevisada žuvys gaudosi ir ant sidabrinės meszkerės. Politikieriai bėgiojo, tarsi pametę protą, ir klausinėjo, ar ateinanciuose rinkimuose darbininkai balsuos už socialistų partiją ir t.t. Tulose vietose bandė prikalbėti su pagelbala us ir degtinės, bet, kaip rodosi, ir tas atneszė mažą naudą. Tai-gi, negaudami balsų, raszė patys vardus, koki tik užėjo ant mislies. Miestelyje Exeter Borough balsavo tik 34 valstiečiai, o paskui buvo pagarsinta 68; pirmiaus ezia visada budavo laikanczių republikonų szalį virsz 90 balsų.

Ateis laikas, kad darbininkai susipras esą žmonėmis, o ne krutancziais mechanizkais kapitanstų frankais!

Votais už szuvi.

Vakarinėje Virginijoje, ties Huntington, kasyklėje Red Ash, nekoksai skebas buvo paszautas iš pasalų į szlaunį.

Aplinkiniai sudzios, kaip vampyrai, iszskėtė savo nagus, rengdamiesi sudraskyti kaltininką: žinoma, kaltė už szuvį buvo numesta ant straikierių. Vienog, didis buvo visų nustebimas, kada pasirodė, jog skebą tyczia iszovė pats kasyklių savininkas! Sudzios tuoj su glaudė savo nagus ir pavirto į kurezius ir aklius avinélius.

Szitą atsitikimą vietinis „Democrat“ apraszo sziteip:

„Tulas operatorius įvarė į szlaunį vienam skebsui kulką isz Mauser'o karabino. Jieszkodami kaltininko, paleido szunį, įgudusį vuostyti pėdsakus, ir tas szuo; stacziai nuve-

dė į kasyklės offisą, pas vienatinį žmogų, kuris galėjo turėti tokias kulkas, kokia rasta skebso kune. Tas žmogus — tai vienas iš kasyklės savininkų”.

Laikrasztis „Democrat“, bijodams anglies carukų kerszto, nepavadino to žmogzudžio nė vardu; sudzios, prokuratoriai, szerifai ir visa policija tyli ir nuduoda nieko nežinant.

O, vienog, tai buvo tas pats szuvis, dėl kurio priezasties gubernatorius užleido ant West Virginijos straikierių miliciją! dėl kurio sudzios uždraudė dalinti alkansoms straikuojančių szejmyno ns duoną!

Tai „Dievo iszrinktasis“, tai „Vieszpaties gėrybių akamonas!“ Jis siuto, nesulaukdamas darbininkų keliant ermyderius; jo klapeziukai—szerifai negalėjo suerzinti ramių straikierių... Ir sztai jam islinko į galvą mislis, kurios galėtų pavydėti jam pats demonas.

Pasitaisę „Dangaus pasiuntinys“ paszovė isz pasalų skebsą, kaltę šukrovė ant straikierių ir prisakė gubernatoriui tuoj atsiusti kariumenę apgynimui „neunijonistų-darbininkų“ priesz „valkijozus“ (teip sudzia Jackson vadina straikierius).

Toki tie ponai visur ir visada. Iki jų rankose valdzia ir turtai, darbininkas vis jaus saitą ant savo kaklo. Todėl, darbininkai, ir jus iszszaudykite tuos isznaudotojus — tik ne isz Mauser'o karabinų, bet savo votais rinkimų dienoje, prie balsavimo dėzės... Szauk ne kaip tas piktadėjas, bet kaip valstietis — votu, kad tavo nevydonas neponautų daugiau ant tavęs. Turi savo draugus, tokius paczius darbininkus — laikykis jų. Aklas sziądien nemato, kad vienatinis iszganymo kelias — stovėti darbininkams prie socialistų partijos.

Aukos Molochui.

Milijonas žmonių (moterų, vaikų ir vyrų) Pensylvanijoje alksta duonos, dėlto kad kapitalistai neteisingai, nežmoniskai atėmė nuo 147 tukstanczių angliakasių darbą. Vienog, ir alkdami darbininkai laikosi tvirtai, nes žino, kad brolis broliui neduos numirti badu.

Dabar kapitalistai ypatingai nerias iš kailio, idant surdytų darbininkų eiles. Gir dėt, kad tuli (teisybė, pervis anglai, velsziai ir airiai) pradeda svyruoti. Dėlto vėl turime persergėti savo brolius — straikierius, kad neklausytų pagundymų ir vilionės, kurias platina kapitalistų klapeziukai.

Laikykites tvirtai, idant laimėtumėte! Jug, jus negalite grįžti prie tokio darbo, koks pirma buvo. Nekalbant apie ką-kitą, atsiminkite vieną dalyką: darbininko gyvastį kompanijos nestato nė už skatiką; unija nori atmainyti darbo sąlygas ir dėlto kompanijos teip užsikirto. Girdi, gyvuliams tiesų nereikia. Vieną tik mulą kapitalistai myli ir brangina.

Gana vien pažiurėti, kiek darbininkų visai žusta kasyklėse, pertai kad kompanijos neįtaiso geros ventilacijos (orui mainyti) ir nepžiuri pavojingo gazo. Nuo pradzių szių metų Suvien. Valstijose pražuvo nuo eksplozijos szitiek:

Lost Creek, Iowa	21.
Coal Creek, Tenn.	216.
Johnstown, Pa.	130.
Park City, Utah	35.
Trinidad, Col.	13.
North Fork, W. Va.	17.

432

Czia nepriskaityti mažesni atsitikimai, kur žuvo mažiaus, negu 10 darbininkų.

Daugiausia priepuolių esti Pensylvanijos kietosios anglies apyrubėje. „United States Geological Survey Bureau“ surinko tikras žinias, kiek bu-

vo 1901 m. nelaimingų atsitikimų kasyklėse. Isz tų žinių matyt: 1901 m. kietosios anglies apyrubėje tapo užmuszta 513 žmonių, suzeista 1243 žmonės, liko naszlėmis 277 moters ir neteko tėvų 624 vaikai; tai iszpuolė ant 131,524 tonų iszkastos anglies.

Jau minksztose anglyse, kur iszpuola 273,288 tonų iszkastos anglies, žuvo 1901 m. sulyginant mažiaus: 301 žmogus užmusztas, 656 suzeisti, 184 moters liko naszlėmis ir 412 vaikų nėtoko tėvų.

Tokiu budu, vieneriuos tik 1901 m. kasyklėse žute pražuvo 1467 žmonės, o 3643 žmonės tapo suzeisti. Kuone pusė atsitikimų iszpuola ant Pensylvanijos.

Tai yra nekaltos aukos, kurias prarijo aukso dievaitis Molochas.... Ir tai be mažiausios paczių darbininkų kaltės! Pirmasis kasyklių inspektorius Ohio valstijoje, Andrew Roy, stacziai liudyja (tai jo paties žodziai): „Eksplozijos kasyklėse niekad neatsitinka per darbininkų kaltę; jei visose kasyklėse kompanijos pildytų tuos prisakymus, ką liepia joms įstatymai, tai nėturėtų buti eksplozijų”.

Darbo istorija.

Dr. J. T. Želvienė.

Idant aiskiaus suprastumė me sziądieninį darbo klausymą, turime atszvelgti į padėjimą, isz kurio jis kilo.

Ant kiek skiriasi darbininkiskas padėjimas sziądien ir du arba deszimts szimtmezzių tam atgal, galima suprasti tik temyjant į skirtumą draugiszko ir ekonomiszko padėjimo to ir sziądieninio laiko.

Czia ypatingai kalbėsime apie ukiszką darbą Anglijos, o mechaniszką darbą Europos, ypatingai Vokietijos, nes tose ezalyse apszciausia užsiliko faktiszku žinių. Tacziaus tos paczių sąlygos buvo ir visose

vakarinėse Europos viespa-
tystėse iki vėliausių laikų.

Dar neseniai didmena žmo-
nių išsiliuosavo iš privatiz-
kos vergijos. Didmena turėjo
triusti keletui, kurie akyse tie
sos ir papročių, vien turėjo
tiesą naudotis darbo vaisiais,
o pagal savo norą daug ar ma-
žai duodavo ir darbininkui. Ir
sziądieninių įstatų negalima
suprasti, neatsižvelgus į tą lai-
ką, kada žmonija buvo paver-
gta keletui ypatų.

Graikijoje ir Ryme vergija
buvo pripažinta kaip drau-
giskos įrėdnės pamatas. Ver-
gais buvo: kariszki suimtiniai,
arba žmonės, nupirkti nuo tų,
kurie sugavo juos, arba toki,
kurie, įbridę į skolas, negalė-
dami atsilyginti kiteip, parda-
vė savo vaikus ir savę vergi-
jon paskolintojui, ir tie, kurie
laikė sumiszių negalėjo iš-
gelbėti gyvastį kiteip, kaip
tik atsiduodant su duszia ir
kunu, kaipo vergai, savo per-
galėtojams.

Vergų rankos ardavo žemę,
išskasdavo kasykles, aus-
davo gelumbes, sumurino se-
noviszkas Graikijos ir Rymo
sienas. Rankų darbas, išsky-
rus ukės darbą, buvo nusize-
minimu laisvam graikui arba
rymėnui. Tą darbą turėjo nu-
veikti vergai arba žemesnės
luomos laisvi valstiečiai, ku-
rie negeidė garbės vietų (urė-
dų). Ankstybuose rymėnų am-
žiuose buvo daugiau vergų,
negu laisvų tarnų, ir net vė-
lesniam laikė toje respublikoje
dideli žemės paveldėjai pi-
giaus apdirbdavo savo ukės
su vergais, negu su samdytais
darbininkais.

Diduma daildarių, kalvių,
dailydžių, metalų iszdirbėjų,
sziauczių, rubsiuvių ir kitų vis
buvo vergais tų, kurie dėvėjo
arba vartojo jų dirbinius arba
tų, kurie pardavinėdavo jų
triuso dirbinius. Szių vergų
padėjimas buvo nepabaigtai
vargingas. Juos skaitė už gy-
vulius be jokių tiesų. Juos ga-

lėjo mirtinai kankinti, jeigu
ponas tai palieps, ir niekas, nė
-udas, nė valdžia neturėjo tie-
sos užtarti. Vergą galėjo par-
duoti; jis nebuvo pripažintas
draugijos sąnariu, nė negalėjo
valstiečio drabužį dėvėti; nė-
buvo daleista vergui su laisvu
žmogum apsiguobti po bausme
vergijos laisvamjam, o vieto
mis ir mirtina bausme.

Vokietijos vergams paskirta
buvo po gabalėlį žemės, isz
kurios patys turėjo gyventi, o
be to turėjo ponui dirbti arba
paskirtą saiką javų ponui pri-
statyti. Teip palengva traukė-
si, iki galop pereitą szimtmetį
tapo praszalinta vergija.

Anglo-saksai, apgalėję Bri-
taniją 5 ir 6 szimtmecziuose,
drauge įvedė tų ir vergiją: dvi
dalys žmonių buvo pilnai arba
isz dalies pavergti vienai daliai.
Juos galėjo suriszti ir nuplak-
ti, įdeginti žymes ir sukinkyti
kaip arklius arba jaučius.
Galvijai ir vergai buvo gyvas
pinigas, pagal kurį sprendė vi-
sokią vertybę.

Atskyrus dvarponius, jų pa-
donai kiti gyventojai ir uki-
ninkai — žodžiu, visa tauta —
buvo pasmerkta vergijon. Ver-
gai niekada negalėjo įgyti jo-
kios asabiszkos savasties. Ai-
rija ir Skotija vienu ruosztu
buvo perpludusios Anglijos
vergais; kiekvienas triobelnin-
kas turėjo bent vieną vergą.
Kiekvienas vergas neturėjo jo-
kios laisvės, negalėjo persikel-
ti kitur gyventi be perdėtinio
daleidimo; ponas turėjo pilną
valią ant jų ypatos; juos kar-
tu su žeme parduodavo arba
užraszdavo įpėdiniui, par-
duodavo arba pavesdavo ki-
tam. Vienu žodžiu, juos staty-
davo žemiaus, kaip sziądien
gyvulius.

1060 metuose Britanija tapo
normanų užkariauta; tuomet
anglo-saksiszka aristokratija
tapo paszalinta, o normanų
kareiviams iszdalinta. Dabar
visą žemę padalino į valsečius,
o jos savininkais tapo dvarpo-

niai, dvasiszkija ir kitos kor-
poracijos. Ant kiekvieno ploto
buvo bent vienas kaimas, kur
laisvesnėji žmonija gyveno.

Tokių valsečių gyventojai
skirstėsi į tokias dalis: 1) dvar-
ponis, gyvenantis dvare; apie
dvarą buvo asabiszka jo ukė,
kurią apdirbdavo vergai su ki-
tais, pasitikineziais jų malonei;
2) laisvi gyventojai, kurie tu-
rėjo ir prie kaimo rodos tiesas
ir t.t.; 3) kiti buvo kaimie-
cziai, samdininkai ir t.t., ku-
rie neturėjo laisvų gyventojų
tiesų; 4) galop buvo baudžiau-
ninkai, kurie vienu laiku buvo
skaitomi už ponų vergus, ta-
cziaus, laikui slenkant, įgijo
sav tulas tiesas.

Dvarponis buvo skaitomas
savininku baudžiauninkų ir
perdėtinio kaimo ir sodybų.
Laikui slenkant, vietoje darbo
baudžiauninkai atiduodavo po-
nams pinigais, kadan-gi priesz
tai, ponui bedirbant, negalė-
davo savo lauko apdirbti. Da-
bar, savo apdirbęs, parsisam-
dydavo kitam; tokiu budu
pradėjo dvarponiai darbinin-
kus už ptgų prekę samdytis.
Viskas vedė prie išsiliuosavi-
mo isz ponų jungo, kada sztai
1348 m. užėjo baisus maras,
kuris į trumpą laiką treczią
dalį gyventojų nuskynė. To-
kiu budu staiga darbininkai
pabraugo, algos pakilo; javai
laukuose supuvo dėl stokos
darbininkų; galvijai ir avys
dyki klaidinėjo po laukus be
kerdzių ir daugybė ukių liko
dykų.

Toks padėjimas pagimdė
dvi svarbias pasekmes. Mainai
pinigais žymiai pasididino.
Kiekvienas žemės paveldėjas,
idant užlaikytų baudžiaunin-
kus, pas savę sutiko ant gerų
baudžiauninkams sąlygų; ant-
raip, jie pabėgdavo pas kitus
dvarponius, kurie apgindavo
juos nuo seno savininko, idant
pats galėtų jų triusą isznaudo-
ti. Antras rezultatas buvo vi-
siszkas atvalninimas baudžiau-
ninkų visoje Anglijoje.

Staiga pajuto dvarponiai,
kad algos kyla, javų prekės
pinga ir lemia blogą ateitį.
Susipratę, sztai ką padaro:
1350 m. iszleidžia darbinin-
kams įstatymus, kurie pasiliko
įstatu per 200 metų; juos at-
metė tik 1562 m. Tie įstaty-
mai susidėjo isz 8 skirsnių. 1)
Jokis žmogus, mažiaus kaip 60
metų amžiaus, vergas ar lais-
vas, negali atsisakyti nuo ukės
darbo, už kurį bus mokama
alga, kaip buvo mokėta 1372
m.; kurie atsisako dirbti, nu-
baudžiami kalėjimu; pirkkliai
liوسي nuo szitos priderystės. 2)
Į nelaisvę pakliuva kiekvie-
nas, kuris, neiszbuves sutarto
laiko, pameta dirbęs. 3) Kito-
kios mokesties, kaip virsz mi-
nėta, negalima mokėti; kurie
drįstų daugiau reikalauti, ras
drausmę sude. 4) Dvarponiai,
mokėdami didesnę algą, užmo-
kės trigubus kasztus. 5) Tie
patys įstatymai lyti ir szeip
iszdirbėjus. 6) Maistas turi
buti pigiai pardavinėjamas.
7) Almužnos uždrausta duoti
stipriems žmonėms. 8) Padi-
untas davimas arba ėmimas
algos taps užgrėbtas karaliaus
naudai.

Žiemos ir vasaros alga sky-
rėsi pagal įstatymus; buvo už-
vedimas, uždraudziantis mies-
czionims keliauti ant ukių va-
saros mete. Tuos įstatymus
perleisdavo metai isz metų, vis
padidinant baudas ir pasargas.
(Toliaus bus.)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Rugsė-
jo 7 d. szv. Kazimiero drau-
gystė, ant savo paprasto mė-
nesinio susirinkimo, atjausda-
mi sunkenybę ir vargą dabar-
tinių Pensylvanijos straikie-
rių, su didžiausiu noru paskyrė
auką \$30. Prie to, kad pa-
didinti auką, ant to paties su-
sirinkimo tapo pakolektavota
ir susirinko dar 5 dol., — to-
kiu budu pasidarė 35 dol.

Rugsėjo 14 dieną, Lietuvos

Sunų draugystė su tokiu pa-
cziu, jei ne didesniu sąjaušmu
straikieriams paskyrė iš savo
izdo auką 25 dol.

Abejų minėtų draugysčių
ir nuo sąnarių sukolektuoti pi-
nigai tapo nusiūsti ant vardo
W. B. Wilsono'o, į Indianapo-
lis, Ind.

Kaip matoma, tai Waterbu-
ričiai ganėtinai rupinasi su-
teikimu pagelbos savo bro-
liams, už teisybę ir šventą
reikalą kovotojantiems. Jau
pora sąvaiczių, kaip D. L. K.
Gedimino draug. yra nusiuntus
25 dol., paskui vėl Lietuvių
Ukėsų (Citizens) klubas pa-
skyrė 25 dol. Tokiu būdu,
Waterburio lietuviai nusiuntę
yra straikieriams pagelbos
110 dol.

Tokis priėjimas reikalau-
jantiems tiesų darbininkams
ir suteikimas jiems reikalingos
pagelbos, aiškiai parodo, kad
darbininkai tiesia viens kitam
ranką, kad stotų ant kelio, ku-
riuo nori žengti į seniai darbi-
ninkams prigulincią laimę.

Laimingi darbininkai, o ypa-
tingai lietuviai, kad rupinasi
apie savo reikalus, nes neliko
sveip nė vieno, kuris apie dar-
bininką nors kiek rupintųsi.

Tie, kuriems mes suteikiam
gardžią duonėlę ir šiltą vietelę,
nesirūpi pagerinimu dar-
bininkų buvio, kadangi jiems
patiems ir be to gerai. Jie
dideliu balsu šaukia apie atei-
nantį gyvenimą, kur nebus nė
vargų, vien tik visi aksomi-
niais, iš szalių paausnotais,
takais vaiksščiosim; bet kad
jiems patiems artinasi jų api-
pasakotas ano svieto gyveni-
mas, tada jie neszasi net į Ca-
lifornia ir kitus krasz-
tus, kad tik dar pasilikų ant
szios vargų ir aszarų pakal-
nės....

— Czia dabar yra atvažia-
vęs iš Shenandoah'o lietuvisz-
kas „benas“, kuris sakosi ko-
lektuojas ant naudos straikie-
rių. Tuoju, vos tik pribuvę,
pirmiausiai aplankė visus lie-

tuviszkus karcziamninkus, juos
nuo szirdies palinksmidami.
Pabaigę karcziamininkus link-
sminę, iš eilės, kad neap-
lenktų nė vieno „biznierio“,
nuėjo pas vietinį kleboną, kun.
Saurusaitį. Benas, aplankęs
„svarbesnes vietas“,ėjo per
visus lietuviszkus „biznius“.
Visi, kiek izgalėdami, apdo-
vonojo lietuviszkus muzikan-
tus, tik nekurie izsmėtinėja:
kam aplenkė kitus, pirmiau-
siai karcziamininkus pagarbin-
dami. Abelnai, lietuviai link-
smi yra, susilaukę teip garsin-
gų svetelių muzikantų.

Bažnytinis.

Chicago, Ill. 14 d. rugsėjo
draugystė Didžio Lietuvos Ku-
nigaiksščio Gedimino turėjo
ketvirtmetį susirinkimą, po
num. 531 Noble str.

Atlikus savo reikalus, turė-
jo dar du įneszimus iš szalies;
pirmu įneszimu buvo lietuviui
pavargėliui paaukauti po ke-
lis centus. Tas lietuvis nuo
Krosnos, Suvalkų gub. atke-
liavo į Ameriką įseszokdams,
geresnės duonos, bet jos czia
neatrado: tik tris dienas fa-
brike dirbo ir kaip jam tę
ranką teip biauriai sumuszė
kad pavieto lignonbutyje ran-
ką nupiovė. Susirinkusieje
sumetė per tris dolerius.

Paskui buvo Rutkausko į
neszimas sulyg suszelpimo
Pennsylvanijos kalnakasių.
Vienu balsu, pasiliko nutarta
paaukauti \$10 dolerių.

Ant galo, buvo perskaityta
išz „Vienybės“ koresponden-
cija „Mokina žmogžudziauti“
(generolo Gobino su Reporte-
riu pasznekos). Musų drau-
gystė nupeikia ir paniekina
tokį pasiėgimą.

Auką siuncziame ant vardo
kalnakasių unijos izdininko,
W. B. Wilson, Indianapolis, Ind.

Administracija:

Prez. V. Barczaitis.

Sekr. A. Jasinskas.

Kasier. J. Antanavyczia.

Union City, Conn. Rodos,
musų broliai szitose aplinkinė-
se elgiasi gražiai ir padoriai;
tacziaus ir czia pasipina išz
netyezių kokia nelabystė.

Kaip ir visų miestų ir tantų
darbininkai, czionykszcziai lie-
tuviai dailiai apvaiksztinėjo
darbo szventę 1 rugsėjo, daly-
vaudami parodose ir prakalbo-
se; bet atsirado ir tarp lietuvių
toki, ką prakilnią dieną net
krauju aplaistė.

Tą dieną pasitaikė pas tulą
lietuvi- užsiėmėją vestuvės, kur
buvo suprasztyti mandagus sve-
cziai, kurie linksmi ir gražiai
praleido liuosą laiką.

Netolymuos namuos gyvena
viena lietuviszka szeimyna,
kurios lietuviai tarp savės ne-
pagiria. Turbut, supykęs ant
kaimyno už nepakvietimą, to
namo szeimyninkas ant paty-
czių įtaisė puotelę pas savę.
Suvadinęs 30 rugpiuczio pažį-
stamus gėrikus ir partraukęs
keletą bertainukų raugalo, —
užė net iki 1 rugsėjo vakaro,
klykdami tartum indijonai.
To, vienog, neužteko: svecziai
susipeszė ir iszkirto tokias mu-
sztynes, kokių niekas szitam
miestelyj neyra matęs. Neli-
kę nė stalo, nė kedės nesudau-
žytos. Pats szeimyninkas su
savo drauge neszioja muszio
ženklus. Du vyruku turėjo
paguldyti į lovą; daktarams
reikėjo susiuti jiemdvieji gal-
vas, nes teip nebuvo panaszus
nė į žmones.

Tai teip baigiasi beveik vi-
sada toki susiėmimai, kur vi-
siems rupi vien gėralas, o isz
kur iszvyta visokia szviesesnė
mislis, grązis pasikalbėjimas
arba skaitymas.

V. Baratinskas.

V. Karbauckas.

Boston, Mass. Tris vietinė-
nės draugystės: szv. Kazimie-
ro, D. L. K. Vytauto ir Lietu-
viszkas valstiecių klubas, ta-
riasi statyti savo lietuviszką
salę su svetaine.

Bostone anglies tona iksziol

buvo kasztavus \$12, o dabar
kainė nupuolė ant \$10.

Aludarių darbininkai sugrį-
žo į darbą — dalis 12, o kiti
13 rugsėjo. *J. Raulynaitis.*

*Naugatuck ir Union City,
Conn.* 14 rugsėjo buvo susi-
rinkimas Lietuviszko Politisz-
ko Kliubo, ant kurio nutarta
paaukauti išz klinbo kasos \$25
paszelpai straikierių. Kliubas
laiko už savo priderystę, nors
kiek galint, gelbėti aniems ko-
votojams iszlaimėti straiką ir
tuo pagerinti savo buvį. Ma-
tome isz laikraszczių, kaip
biauriai pasielgia su straikie-
riais kapitalistai: szauodo, mu-
sza — baisiaus už gyvulius.

Kliubas velyja straikieriams
viso gero ir greitos pergales.

Sekretorius *J. Jurkszaitis.*

Elizabethport, N. J. 7 d.
rugsėjo, szv. Jurgio draugystė
laikė susirinkimą, ant kurio
D. Boczkus iszaiszkino reikalą
paskirti paszelpą nuvargin-
tiems musų broliams straikie-
riams. Jo įneszimas tapo pri-
imtas ir visi vienu balsu nuta-
rė paaukauti \$25.

D. Boczkus.

Minersville, Pa. Vietinė
„Spindulio Szviesos dr.“ ant
savo ekstra susirinkimo 23 die-
ną rugpiuczio, paskyrė auką
\$25 Pennsylvanijos straikie-
riams. Bet del yvairių prie-
žasczių pagarsinimas užsivilko.

Pinigai pasiliko ant vietos,
Unijos kuopoje, su pavelyji-
mu nacjonaliszkos vyriausy-
bės, nes siuntinėti ir vėl grą-
žinti — padaugina kasztus; už
taigi, priėmę į skaitlių įėjimo,
paliko vietinei kuopai pada-
linti straikieriams.

Kažin — kur kitos draugystės
Minersvilles: jug, dar yra tris
bažnytinės? Ar jos neprisi-
dės su aukomis ir pasiliks kur-
czios ant szaukianczių pagel-
bos? Nedyvai, kad kun. Dar-
gis, Shenandoah, Pa., 7 dieną
rugsėjo per pamokslą gresė

žmones nuo prigulėjimo į tautišką draugystę, t. y. nebažnytines, turbūt dėlto, kad tautišką turi didesnę meilę artymo, szelpdamos baduojančius....

Sekret. *J. Ramanauckas.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Boston, Mass. Rugsėjo 16-1902 m. Kaip buvom rengę ir garsinę, kad 1 rugsėjo atsi- bus traukimas vargonų ir laikrodėlio, kuriuos leido vietinė T. M. Dr. kuopa, teip ir buvo atlikta: laikrodėlį laimėjo iš Waterbury, Conn., V. Blekaitis, o vargonus buvęs vice-prezidentas Susiv. Liet. Amer., V. Kaunas iš Boston, Mass.

Kartu buvo atliktas ir vietinės kuopos susirinkimas su prakalbomis. Pirmiausiai kalbėjo V. Kaunas, paskui K. Szlimas ir trecias A. Ramanauckas. Po prakalbų p. Ramanauckas deklamavo darbininkiškas eiles, iš ko nors nedidelis burelis susirinkusių buvo labai užganėdinti ir padėkavojo rankų plojimais.

Septyniseni sąnariai užsimokėjo metinę po 60 ct., o naujai prisiraszė 8: 6 užsimokėjo po 60 ct. ir 2 po 5 ct.

Kiek įplaukė pinigų į centrališką kasą už mūsų tikietus, mes negalim paduoti rokundos, nes dar daug tikietų ir dabar yra nesugražintų, nors buvo raszyta kiekvienam, siuncziant tikietus, laiszkas ir garsinta organe, kad sugražintų galus parduotų ir neparduotus. Vienog, kiti tautiečiai, nežinia kam, juos pasilaikė iki szio laik, o mums, zinoma, iš to pasidarė daug darbo ir keblumų. Nė patys nežiuom, kiek yra išsparduotų tikietų, nė vi suomenėi negalime pagarsinti. Bet nors tikros rokundos nežinom, tacziaus tikimės, kad vietinius kasztus (spaudą ir tautiečiui A. Ramanauekui už

vargonus) patys apsimokėsime. O toliaus tikimės, sugražinus kitiems tautiečiams užsilikusius tikietus, iszduoti visuomeni tikrą rokundą. Pertai dar kartą meldziame guodotinių kuopų virszininkų, kurie dar neprisiuntė tikietų, kad teiktųsi kaip galima greičiaus prisijusti, nes, zinoma, kaip mums, teip ir jums nuo visuomenės yra nedailu.

Virsz. *K. M. Liubinas,*
Raszt. *J. Raulynaitis.*

Vardan teisybes.

Į „Žvaigždės“ redakciją buvo nusiųstas iš Waterbury, Conn., toksai atsiliepinimas.

Waterbury, Conn., 8 d. rugpiuczio 1902.

Garbinga „Žvaigždės“

Iszdavyste!

Kadangi net dviejuose „Žvaigždės“ numeriuose (21 ir 24) buvo užmėtinėta neteisinga vagystė ir szejp apszmeizimai ant p. J. Tareilos, buk jis, kaipo socialistas, bedievis ir tt., prisivavino draugystės pinigus ir kokius tų kiauszinus ir iszdrijo sekretoriaus paraszą perdirbti: todėl mes, žemiaus pasiraszė, aiskiai pripažįstame, jog tas buvo neteisybė, nes kaip dabar ant galo pasirodė, tai buvo tik tarpe draugų nereikalingi vienu ant kitų užmėtinėjimai, isz ko kilo visoje szv. Kazimiero draugystėje nesusipratimas.

Mes, draugystės komitetas, mylėdami teisybę, meldziame guodotinos rėdytės „Žvaigždės“ tą neteisingą užpuolimą ant mūsų pagodojamo draugo, p. J. Tareilos, atszaukti, o tuo padarysit teisingą darbą.

Draugystė nenori daleisti nė vieną savo draugsanarį be pamato pažeisti, nes, teip esant, tas neatgabena draugystei nė jokios garbės, bet vien tik gimdo nesutikimą ir nelaimę. Prasižengus savo sąnarius mes patys nubaudziame pagal draugystės įstatus, todėl pasza-

liniai neprivalo apie tai ru pintis, norint ir kas atsitiktų tarpe draugystės sąnarių.

Pasitikėdami, jog mūsų mel-dimas nepasiliks bergėdziu, pasilikame su godone. Szv. Kazimiero draugystės Komitetas.
Prezidentas *K. Jurkunas,*
Vice-prez. *Karolius Urba,*
Fin. sekr. *J. Žemantauckas,*
Protok. sekr. *J. F. Yoksza,*
Kasierius *M. Mažeika.*

Krautuvės rasztininkas,
M. Abraitis.

„Žvaigždės“ redakcija, netalpindama prisijusto atszaukimo, atsakė, „Waterburyecziams, prisijuntusiems protestą“ (37 num.) sziteip: „Gėda! gėda! ir da sykį gėda!! Ant jūsų protesto prieszai patilpusį Žvaigždėje straipsnį apie Tareilą, yra pasiraszęs ir tas, kuris tą straipsnį raszė! Dabar patys nuspręskit, ar verta da jums nors koki atsakimą duoti, jeigu jūs protestuojate p r i e s z j u s l o c n u s straipsnius“.

Suteikus tokį ypatingą atsakymą, „Žvaigždė“ tikisi isz visų „pusių iszsuteisinus ir dar gavus virszų. Ne teip, vienog, iszeina pagal žmonių numany-mą.

„Žvaigždės“ pasielgimas nuo pat pradziuos iki galo, szvelniai sakant, keistas: 1) kas-žin kam ji vadina „protestu“ (zinoma, isz didzio) prastą atszaukimą netikros zinios; 2) ji pastatė už kas-žin kokią kaltę, jog tarp pasirasziusių ant atszaukimo stovi pravardė ypatos, apskelbusios p. Tareilą „Žvaigždėje“; žmoniszkai protaujant, rodytusi, kad jei žmogus, pažinęs savo klaidą, geidzia ją vieszai, nesislėpdamas nuo visuomenės, atitaisyti, tai jo paszasas tik sutvirtina reikalą atszaukimo, ir daro tam žmogui garbę, o ne gėdą; 3) kad „Žvaigždė“, nežinodama, kaip ir jos korespondentai, tikros teisybės, butų isz pat pradzių susivaldžius, o ne larius tokių sunkių užmėtinėjimų ir neisz-

vadinus netikusiais žodziais p. Tareilą, — tai atszaukimas tų apkaltinimų butų kur-kas lengvesnis ir reikalautų tik keleto žodzių; be to dar tų „Žvaigždės“ įpainioti net „pabėgėliai“, dariusieji seimą Boston'e, ir t.t.; 4) buvo du praneszimai: „Tetos“ 21 num. ir „J. Maziutelio“ 24 num.: jei „Žvaigždė“ nenori atszaukti to apskelbimo, kuris raszytas dabar pasirasziusios ant „protesto“ ypatos, tai ji butų galejus atszaukti bent antrojo korespondento apskelbimą.

„Žvaigždė“ apskelbė nekaltą ypatą, iszpravardziavo ją, negražiai užkliudė dėl tos priezasties tautišką organizaciją — ir dabar purtosi nuo atitaisy-mo klaidos. Ką visuomenė gali sziaudien suprasti isz viso „Žvaigždės“ pasielgimo? Iszeina, pagal jos atsakymą, kad jau pasidarė kalti ne vien p. Tareila, ne tik raszė į „Žvaigždė“ praneszimą, bet ir visi komiteto sąnariai, pasiraszė ant atszaukimo.... Visiems jiems, pagal „Žvaigždę“: „gėda! gėda! ir da sykį gėda!!“

Ne! gėda ir didelė gėda — ne jiems, bet laikraszečiui, kuris teip nemandagiai sunaudoja vieszą žodį....

Beszalis žmogus.

Svarbi pradzia Shenandoah'e.

Dabartiniam laike, turbūt po paskutinių atsitikimų įtekme, pradėjo gana smarkiai ap-sireikszi tarp darbininkų luomos draugiszkas ir politiszkas susipratimas. Samdininkai, o teipgi visi tie, kurie arti suriszi-ti su darbininkais, dabar aiskiai pamatė, kad draugija neiszsivaduos isz po kapitalistų jungo, iki vieszpa'aus toks davadas, koks sziaudien yra: iki visi valdininkai, visi sudziuos, visi tautos iszrinktiniai ir kitoki turtinczių talkininkai tar-nauja suvienytam kapitalui ir apgina jį, nors kapitalistai

atvirai peržengia valstijos įstatymus.

Toks susipratimas privertė darbininkus ir abelnai beturčius vienyti, idant jie galėtų apsaugoti savo tiesas. Girdime daug turintis socijalistiskas kuopas, į kurias noriai glaudžiasi ir mūsų lietuviai. Nėra abejonės, kad darbininkai aprinko sav ne vien geriausią, bet stacziai vienatinį kelią atsiekimui geresnio davado.

Tarp lietuviszkų kolonijų, kur apsireiskė tasai judėjimas, viena iš pirmųjų buvo Shenandoah. Ant 14 rugsėjo buvo užsauptas susirinkimas Rabinsono salėje po vardu „socijalistų partijos mitingas“. Buvo kviesti kaip lietuviai, taip ir lenkai; paskirtoje vietoje susiėjo iš abiejų tautų visi tie, kurie prielankus socijalizmui, ir prisirasė prie socijalistų partijos, žadėdami tvirtai laikytis tos partijos.

Susirinkimo tvarka buvo tokia.

1) P. Ant. Norkevyčius atidarė mitingą, kaip socijalistų klubo prezidentas, ir paaiskino, kad kiekvienas gali prisirasyti į socijalistiską kuopą. Cziapat p. N. išguldė socijalizmo užduotį, sakydamas, kad iš gerų jo vaisių greit išvysime, kokia geradėjyste pasirodys mums socijalizmas.

2) J. Kalvaitis placziaus papasakojo, kaip žmonės žiurėjo iksziol į socijalizmą: katalikai, liuteriečiai, methodistai ir kiti bijosi socijalisto, kaip piktos dvasios; jie mislyja, kad socijalistai sugriaus bažnyčias, panaikis religiją ir tt. Yra tai melai, tyczia platina mi kapitalizmo tarnų. Tegu kiekvienas perskaito (žiur. 37 num. „Vien.“), ko reikalauja socijalistų partija: tų nė žodeliu nepaminėta apie tikėjimą, nes bažnyčia ir religija socijalizmui nerupi, o sąžinės liuosybė bus prie socijalistisko

davado nieku neaprobežiuota. Tie, kurie sako kiteip, — suvadžioja žmones.

Socijalizmas atjieszkos teisybę visiems ir kiekvienam parodys tamtikrą vietą draugijoje. Dabar gi kapitalistas jodo ant mūsų sprando, nelyginai raitelis ant arklio, ir jodamas dar paplaka. Vienog, ateina laikas išsiliuosavimo išpo pralobelių jungo: tik visi griebkimės prie teisingiausios partijos, tai yra prie tos, kuri laikosi socijalizmo. Nepraleiskime szitų rinkimų ir visi, kaip vienas, balsuokime už darbininkų užtarytojus, socijalistų kandidatus: tada tik pergalėsime kaip aklų „Patrickų“, taip ir kitų išnaudotojų galybę; nebus tada kam vadzioti mus už nosies ir stumti į prapultį.

3) P. A. P. Tabaras aiskiai išguldė, kokios yra szitoje szalyje politiskos partijos ir ko nuo jų galima tikėtis. Respublikonų, demokratų ir abelnai kiekviena kapitalistų partija laiko žmones už kvailius ir mislyja, kad ant „polanderio“ gali, kaip patinka, jodyti. Bet, rodos, arti ta gadydnė, kad „Patrickų“ ragai nulusz: tik tegu susitvers ir susidrutis socijalistų partija.

4) P. J. Valiukas paaiskino susirinkusiems, kad patys politikieriai ir jų pavuodegiai stacziai vagia votus: pats kalbėtojas yra matęs, kaip vienam ward'e išvogė lietuvių votus. Tokių suktybių dasileidžia mūsų „prieteliai“, taip meilus ir lipsznus priesz ir per rinkimus; kitą sykį ir norint, negalima atstovėti savo kandidato.

5) P. M. Pavasaris, unijos organizatorius, aiskino darbininkų padėjimą ir ragino visus susirinkusius drucziai risztis į vieną masgą, o tuo ryzniu yra dabar socijalizmas. Kalbėtojas taipgi kalbino laikytis politikos dalykuose iš vieno lietuviams su lenkais.

Visas kalbas, sakytas lietuviszkai, p. A. Margelis vertė lenkams lenkiskai. Nuo savęs p. Margelis taipgi paragino lenkus, kad laikytųsi iš vieno su lietuviams, nes abiejų prieszininkas tas pats.

L. Matulevyczia.

Ignas J. Grieszius.

Biographiskzas pieszinys.

Suteikta V. Martisziaus.

Ignas J. Grieszius, mokintinis Ruskino kolegijos, pasimiręs 13 rugpiuczio szitų metų, paėjo iš kaimo Ozkabalių, Bartininkų par., Vilkaviskio pav., Suvalkų gubernijos. Velionis gimė 21 dieną birzelio 1872 m. Jo tėvai gyveno pušėtinai, bet brangios atminties Ignas neteko motinos, budamas tik 8 metų. Su tuo atsitikimu, visa jo ateitis turėjo persimainyti. Esant namieje szeimyniskiams ergeliams, jisai negavo progos iszeiti augsztesnį mokslą. Pasimokines pradedamoje mokslainėje, jisai, kaip ir daugumas lietuvių ukininkų vaikų, likosi namieje ir dirbo visus ukiszkus darbus. Budamas jaunu vaikinu, turėjo didelį palinkimą prie skaitymo. Skaitė jis viską, ką tik sugriebė, be skirtumo: rusiskzas pamokinanczias knygas, skaitė lietuviszkai iš diziųjų maldaknygių, Bromelį, Gyvenimai Szventųjų, Žydų Talmudą ir kitokius niekniekus. Knygų tautiszkoje dvasioje prie rusų valdzios persekiojimų vaikas neturėjo laimės pažinti. Kiteip sakant, nežinojo, kad tokios knygos galėjo buti kur nors; nežinojo, kad jų galima gauti kur. Būnant dabar kolegijoje, man išszitarė: „Kaip asz buvau nelaimingas! net dabar graudu darosi, pamislyjus, kad išzgyvenus man Lietuvoje 20 metų, neturėjau laimės netik skaityti, bet nė pamatyti lietuviszką laikrasztį, nė tėvyniszką knygą. Kaip daug, — jis sa-

kė, — yra mūsų brolių, kurie, kaip ir asz, nieko apie tai nežino“.

Velionis Ignas visada mėgdavo buti senesniųjų žmonių draugijoje ir mėgdavo su jais pasikalbėti. Ant jaunimų ar vakaruszkų niekas niekada jį nematė, nes jis to szalinosi. Jaunųjų zaunos jam labai nepatikdavo. Toliaus tęsiantis naminiems ergeliams, jisai negalėjo kęsti ir todėl sumislyjo plaukti į szią szalį jieszkotų laimės, kaip ir daugelis mūsų brolių lietuvių. Ar rado jis tą laimę? Ant to galiu atsakyti tik tiek: kad laimingu jautėsi jis tada, kada galėjo liuosai dirbti ant tautiszkos dirvos, o dabartinio gyvenimo aplinkybės prie to nedaleido.

Dar turiu sugrįžti atgal. 13 birzelio 1892 m. velionis Ignas pasiekė szią liuosybės szalį. Apsirinko vietą Union City, Conn. Nemokėdamas gi nė jokio amato, nė dailos, turėjo stoti prie sunkaus darbo geležinėje dirbtuvėje (Malleable Iron Co.). Išzubvus czia tik metus laiko, pasitiko su laikraszcziiais „Vienybė“ ir „Lietuva“. Sakėsi, pirma to per visus metus budamas pas kokį tautietį (nepasakė vardo), turėjo progą skaityti „Saulę“, bet taip mažai ką iš jos naudojo, kad išzubvęs czia visus metus, netik ką nesuprato tautos reikalų, bet nesuprato, kuo jis pats esąs. Papuolus į jo rankas geresniems laikraszcziams (skaityt jisai netingėjo), staiga atsirado pas jį tautiszkas susipratimas. Užvirė jame karasztas lietuviszkas kraujas. Taip, jog gale 1893 m. jau jis buvo sandarbininku, sutveriant Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopą miestelyje Union City. O 1895 m. jau jis permanė, kaip reikia, visus lietuviszkus laikraszczius ir knygas. Apie 1897 metus jis jau buvo vadovu Union City lietuvių. Ir teisybė, tuo laiku Union City buvo pagarsėjęs

tautiszkuose savo darbuose. Buvo daug raszoma apie tai po laikraszczius. Daugiausiai raszė apie tai „Vienybė Lietuvninkų“. Visada velionis buvo palinkęs prie mokslo ir labai troszko jį įgyti. Susigraibęs per keletą metų sunkiai uždirbtų keletą dolerių, įstojo jis į St. Anna's Academy, New York City. Mokinosi jisai vertelgystės. Išbuvęs tę dvejetą metų, dagirdo apie Ruskino naujai užvestą pagirtą vertelgystės skyrių, sumislyjo pasiekti tą instituciją. Pradžioje rugsėjo mėnesio 1901 metuose atvyko jis į Ruskino kolegiją užbaigti savo kursą.

Ir teisybė, jau buvo užbaigęs pilną kursą pabaigoje liepos mėnesio szių metų. Buvo teipgi gavęs ir vietą prie vedimū knygų „Western Cooperative Association Chemical works ir Drug Store“, kaip liga paguldė jį. Po 13 dienų jo kanczios, nemaloninga smertis iszrovė jį isz tarpo gyvųjų.

Ignas Grieszius buvo tai vyras, kuris turėtų būti paveisdu visiems lietuviams. Buvo tai vyras, kuris daug zadėjo mūsų tautai, kada iszeis isz kolegijos. Kaip tai liudna, kad smertis kerta tokius vyrus isz mūsų tarpo! Per visus praėjusius metus buvo pilnai atsidavęs mokslui. Zobovoms jokioms neužiimdavo. Apart kasdieninių lekcijų, jis nepraleisdavo nė vieno kliubų, nė literatizskų draugysezių susirinkimo. Lankėsi ant visų prakalbų, kokios tik budavo kolegijoje. Kur tik szi-tą galima buvo pasinaudoti, tai tę jį visada rasi. Nepavydėtinas studentizskas maistas ir per didelis užsigulimas ant knygų užkenkė jo sveikatai. Iszrodė jisai ne ligotu, bet tankiai skųsdavosi, kad nesijaučia esąs visai sveiku. Studentai ir aplinkiniai gyventojai, kurie jį pažinojo, visi jį pagodojo, nes su visais mokė

jo mandagiai pasielgti. Kada per jo laidotuves įneszė jo grabą į kolegijos koplycziją (Chapel), žmonių buvo kaip prigrusta. Jo grabą studentai ir kurie jį pažinojo, apkrovė kvietkomis, kad netilpo. Tas parodė, kad visi jį mylėjo.

Vienas isz gabiausių mūsų professorių, Thos. Elmer Will, laikė prakalbą, kurioje rodyjo studentams imti paveisda nuo velionies, kaipo darbštaus studento, o kitiems, kaipo iszmintingo valstieczio. Užbaigdamas savo prakalbą, prof. Will priminė ir visą lietuvių tautą. Sakė: „Mes, Amerikiecziai, žinome labai mažai apie lietuvius ir jų tautą. Daugumas, esą, visai nežino lietuvių, o tai turi būti sumani ir apsiszvietus tauta, kad joje randasi vyrai, kaip Mr. Grieszius, kuris, atėjęs į mūsų šalį be kalbos, be turto, mokėjo teip gerai savę vesti“.

Chorui pagiedojus keletą tam tinkanczių giesmių, ceremonija užsibaigė ir visas pulkas traukė ant gelzkelio stotės, kur jo lavonas turėjo būti atvežtas ir iszsiųstas į Union City, pagal reikalavimą jo draugų ir draugystės, į kurią velionis prigulėjo. Teisybė, jis tapo iszsiųstas, bet atminimas apie jį likosi ant ilgo laiko omenyse visų buvusių ant laidotuvių.

Tegu ilsisi jis lengvai!

Psykologija.

(Žiur. 38 num.)

Processas atsikaitėjimo, pasirinkimo ir sudraugavimo liekanėlių asabiszkų patyrimų, pritaikant prie naujai patirtų faktų, pasirodo kiekvienoje veikmėje įgavimo iszminties. Svajonė ir atmintis veikia, kada mes tik „mokinamės“, ar tai žodžiu arba isz knygų. Geidziant atsiminti bent žodžio prasmę, turi sutverti aiszkų ir gyvą protizską to daigto ir jo aplinkybių paveikslą.

Tokiu budu, sekant apsakymą karės, kudikis pirmiausiai pritaikys aprabežiuotą savo patyrimą, kurį atbudina žodžiai, vartojami apsakyme karės regyklos.

Mokintojos aiszkinimai isz didžiausios dalies nusiseka pagal tai, ant kiek mokintiniai moka naudotis svajonės fakultetu. Bemokindami jaunumėnę, turime nepamirszti, kad artymai riszasi tyras samprotavimas su tyra svajone. Kiekviename suradime naujų žinių tėmyjimui daug prigelbsti svajonė. Chemikas turi sutverti omenyje paveikslą veikmės tamikrų suvienytų medegų, pirm negu gali pertikrinti savę arba kitą, kokia sudėtinė iszėjo isz to miszinio.

Praktizska svajonė. — Gal aiszkesniai svajonė veikia praktizskam iszmislume yvairių mechanizskų prietaisų, kurie teip palengvinę yra szios gadynės triusą ir isznuodoja gamtizskus medegos szaltinius. Rob. Fulton'as turėjo savo omenyje pirmiausiai matyti garlaivio naudą, paskui bandyti jį sutverti. Morse nebutų galėjęs teip pasiszvėsti darbui, akyvaisdoje tiek dvasizsko nuslopinimo, kada stengėsi įtaisyti telegrafą, — kad nebutų sutvėręs omenyje paveikslą neapskaitomos naudos draugijai isz telegrafo. Sziadien, rodo, be telegrafo nebutų galima gyventi. Tą paveikslą pagimdė sutverianczioji svajonė. Tas pats pakėlė Edisoną isz prasto telegrafisto pasiuntinio sulyg augszcziiausio ant svieto iszradėjo. Keliolika metų tam atgalios, dar budams pavargusiu vaikinū, jis užmanė, kad galima viena viela iszleisti ir priimti telegrafizskas žinias. Sandraugai už tai jį iszszaipė iki paniekai. Vienog, branginamas paveikslas liko jo omenyje, ir rezultatas to stereotipuoto pavaisklo ant jo smegenų — buvo iszradimas „Duplex“ rakto, sziadien abel-

nai prie visų telegrafų vartojamo.

Isz užmanytojo „Ferris rato“, svarbiausio inžinierystės tvarinio szios gadynės, juokėsi ir visi, kuriems aiszkino plianą, sakė, toks žmėgus isz proto iszėjęs, kuris bandytų tai padaryti.

Žingsnis nuo dalgio sulyg piovimo maszinos, kuri surisza kulius, yra teipgi vaisius sutverianczios svajonės. Kiekvienas iszmislas, ar jis butų naudingas mechanizskas prietaisas draugijos gerovei, ar tai dailos tvarinys, kuriuo žmonija gėrėtusi — kiekvienas iszmislas kyla isz tulos ypotos svajonės.

Kudikiai placziai naudojasi svajonės fakultetu: pusę laiko praleidžia, stengdamiesi nuoduoti sziį arba tą. „Asz busiu tėtė, tu busi mama; Marė bus tarnaitė; kiti bus svecziai ir vaikai“. Tuli vaikai mislina, kad yvairus daigtai, kaip kvietkai ir tt. turi jausmą, kad griaustinys yra Dievo barnis etc. ir diduma vaikų mislimis skrieja į dangų prie saulės, mėnulio ir zvaigždžių. Rasą matydami, sako žolė verkia, zvaigždelės esą kibirksztyts isz Dievo pecziaus.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviene.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Jono Kuczinsko, kurs paeina isz Kauno gub., Panevėžio pav., Birzių parap., Medeikių val., sodziaus Geidziunų; jis buvo ant farmų North Dakota. Praszau duot žinią ant szito adreso:

Mr. M. Kairis,
Box 708 Seatonville, Ill.

Pajieszkau Jono Raudonikio; paeina isz Suvalkų gub., Starapolės pav., Preidos val., kaimo Padliesių, Garliavos par. Praszau, idant jis pats ar kas kitas pranesztų ant adreso:

Mr. J. Bendinskas,
N. Main str. 483
New Britain, Conn.

Naujos knygos.

— *Aukos Karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Spauda „Lietuvos“. Chicago, Ill., 1902 m., pusl. 40.*

Mūsų literatura, nors dar teip jauna, moka jau plėtotis yvairiais lenksmais ir greta to, pataiko atrasti tikrąsias savo užduotis. Štai į trumpą laiką mūsų rasztenybė apdovanojo visuomenę isztisa eile izleidimų, paszvestų reikalams — draugijos visoplatai, o darbininkų luomos įdėm. Tai parodo, jog mūsų literatura gana jautriai atsiliepia visų svarbiausiam szios dienos klausyme, kokiu reikia pripažinti darbininkiszką klausymą, įgijusį paskutiniam laike ypatingą svarbą.

Isz minėtos virszuj knygutės matome, jog „Lietuva“ žada izleidinėti „Darbininkų Biblioteką“, pagal tamtikrą programą: „Aukos Karės Dievui“ yra pirmutinis tos Bibliotekos izleidimas ir — priduršim — nutikęs izleidimas.

Labai aiszkiu ir suprantamu budu autorius apipasakoja apie karių baisybę, apie daugybę aukų, žuvusių karėse kaip senovėje, teip ir vėlesnėse gadynėse ir apie didelius kasztus, kurių reikalauja užlaikymas kariūmenės. Gaila tik, kad paduotos autoriaus skaitlinės apie kariūvių skaitlių ir kasztus ant kariszkkų dalykų yra truputį persenėjusios. Teip, pagal autorių, Rusijos kariūmenėje ramioje gadynėje esą 973,000 vyrų; tuotarpu 1901 m. Rusijoje buvo po ginklu 1,116,000 vyrų (su oficeriais). Kasztų užlaikymui kariūmenės Rusijoje autorius parodo 370 milijonų rublių ant metų; tuotarpu, 1901 m. Rusija izleido ant visų kariszkkų reikalų 258 milijonus ne rublių, bet dolerių (1290 milijonų frankų).

Neturime reikalo raginti perskaityt tą knygutę — ji pati siulosi skaitytojui.

Jurgis Durnelis.

Lenkiškai parašė *Brolis*, lietuviškai išvertė *V. K.*

(Tąsa.)

— Kaip mislyji, Jurgi? gal apie jaučius nė nerašyti — gal veršiuką, ar ką?

— Et! — sumurmėjo Jurgis iš nenoro ir atsikreipė.

Raštininkas dairėsi aplinkui, lyg klausinėdamas akimis, ką čia daryti. Tokioje smurtoje valandoje prisirtino prie stalo vaitas ir tarė:

— Kol nesutiks, negali rašyti.

Jurgis, rodos, to tiktai ir laukė.

— Likite sveiki! — tarė ir žengė prie durų.

Grigienė išsigando.

— Palauk, Jurgi! — sušuko: — jeigu jau mums netiki, tai tegu teip bus, kaip tu nori.

Jurgis pasiliko. Raštininkas ėmė vadzioti plunksną po popierą. Pabaigus jam ir perrašius, visi stoji pasirašyti. Už Jurgį pasirašė siuvėjas Stelmoka, už Grigą — vargamistra, už liudininkus — Piktienės giminė Laumaitis. Šaltyšius prispaudė savo pečetį, raštininkas valsčiaus pečetį su ereliu ir viskas buvo užbaigta.

Kol sargas pastatė pavaišinimą raštininko kambaryje, kol valdzia ir susiedai prisirengė mylėtis, Jurgis jau lingavo keliu ant Snaudzių.

* * *

Senis Vileika buvo žmogus teisingas ir dievobaimingas, bet užsivertėlis ir nartus. Kaip bulius, kada jį karštoje dienoje įgils sparva, bėga, akis išdeges, su užriesta vuodega, neklausydamas piemenų balso, — teip Vileika, ant ko jau užsispyrė, uieks jo neperkals; eina ant pagrėbimo ir nors visas kaimas prieš jį pakiltų, savo daro.

Mat ir dabar, kada prašinėjo susiedus į liudininkus Piktų dalyke, Vileika nevažiavo — įkando jį kokia tē muse: užsispyrė, na ir ką su juo!

Vakare visi žinojo, kaip pasibaigė prova; visaip šnekėjo: vieni sakė, buk Jurgis gerai padaręs, kiti — buk perdaug išreikalavęs Katriukai.

Vileika, eidamas gulti, tarė savo bobai:

— Jurgis ne toks durnelis, kaip mislyjau; ant Katriukos tik nedoras ką pasakytų. Kad ne Grigienė, ką savo godumu susitepa, tai siųčiau pas juos pišlį nuo Ignotuko.

— Ką čia Grigienė! Ji Laumaičiutė, o ne Pikičiutė; Katriukos motiną iš labai gerų namų — Baudžiutė: lyg nežinia, kas tai per lisdas. Tik, man rodesi, Ignotukas nenorės Katriukos.

— Kaip liepsiu, tai ir norės.

— Nėr ką! Dar žmonės pamislys, kad tai dėl jos kraičio....

— Ką man žmonės! Aš pats žinau, kaip yra.

Ant to pasibaigė šnekta.

Ant rytojaus, išėjus seniui į kaimą, Vileikienė kukštelėjo sunui:

— Matai, sakiau, nešnekėk nieko, lauk, — gal Dievas duos, ir tėvas susipras.

— O kas? — sušuko vaikas, greit kildamas.

— Tėvas, budavo, visada sako: gaila tos merginos; vienas brolis — tai boba, kitas — durnius, o marti godi; nieks nė piršlio nesius, nes niekam nebus miela turėti tokias gimines; o kaip vakar Jurgis pastatė ant savo, tėvui tas teip patiko, kad ketina siųsti tavę su piršliu pas Piktus.

— Oi, ar tikrai? — suriko vaikas ir apsikabino motinai už kaklo.

Ignotukas buvo panašus į Katriuką, kaip ugnis į vandenį: virgus, visada linksmas, niekad negalėjo pasėdėti ant daigto: į gužynę atėdavo pirmas, išėdavo paskutinis — be jo nežinia butų ką ir veikti.... Merginos smorėjo į jį, lyg katės į taukinę, bet vėjavaikis vaikas nedavė pirmos vietos nė vienai; skraidė aplinkui su užriesta savo nosim nuo vienos prie kitos — net reikėjo sutikti, kad dar per jaunas ant pavartaunesnių užgaidų. Tuotarpu Katriuka šį tą žinojo, vienog už išganymą dušios nebutų niekam pasakius, o net bijojo apie tai mislyti. Žinojo teip-gi ir Iguoto motina, tai-gi pakreipė visą savo trusą, idant ir senio mislį ant to užvestų; tiesiog pasakyti negalima: kaip užsispirs, norės padaryti saviškai.

Vakar senis pirmą syk pats apie tai užminė, tai-gi motina su sunum teip nudziugo, kad prašnekėjo visą rytą, o paskui senukė pradėjo šnabžlėti karunką prie Švenčiausios Motinos, o sunus, išbėgęs iš grinčios, peršoko penkiolika tvorų ir parvertė merginoms, nešančioms vandeni, dvidešimtį viedrų — purijo ant jo, vienog, joms patiko.

Katriuka apie nieką nežinojo. Kiekvieną kart, sugirgžlėjus durims, drebėjo; o gal ateis koks susiedas ir pasakys: „Ignotukas nuvažiavo su piršliu pas Merkulius“. Vienog, apie tai aptyk. Ar tėvas pripažino, kad dar vaikišcias per jaunas; ar paisė ką, — gana, kad perėjo adventai, perėjo užgavėnės, o apie tai nė nešnekėjo. Turbut, koks paukštelis pasakė ką Katriukai, nes apsukriaus trusiasi po grinčią, girgždėjimo durų nesibijo ir net — pastebėtina! jos plaukai sugulė teip lygiai, lygiai....

VII.

Prieš patį Bloviščių garnys perlėkė per kaimą ir atsitupė ant liepos už Vargelių žardžio. Keli vaikišciai tvirtino, buk matę lakiojančias kregždes; vyresniejie juokėsi iš to, darodinėdami, kad tai buvę paprasti žvirbliai; bet, kad vaikai, išputę akis, nesidavė apsigauti — reikėjo su jais sutikti ir pripažinti, jog pavasaris įstojo į savo tiesas, ypač kad vyturiai nuo pat ryto giedojo *čyru-vyru pavasaris* už viens kito.

Vėjas, pakilęs užtekant saulei, valkiojosi po laukus sutingęs, lyg bernas, kurs nedėlioje neina į bažnyčią, o paskui nežino, ką su savim daryti: miego nenori, darbo nėra, tai-gi sutingęs slankioja po kampus. Ir vėjas vaikščiojo be siekio, lyg mislydamas į kurią pusę kreiptis: tai pustels iš pietų, tai truktels iš vakarų, tai net užsuks į rytus; kartais pabėgęs smarkiaus ir pripuolęs prie stogo, pradės purtyti šiaudus; neužilgo užsislėps, — rodos, numirė. Teip buvo iki pietų; paskui su visa savo plačia krutine nubėgo išilgai kaimą—į vakarus... ir jau nė sykį ne susiblaškę, tik vis augo, o sniegą ėdė teip godžiai, kad iki vakarui liko vos palaikai, ką spėjo užsislėpti už kalnelių arba aplinkui triobas.

Gaspadinės ir merginos per visą dieną, be atsilsio, trusėsi po grinčias, nes, apart paprasto darbo prieš šventę, atsirado nemažai ir nepaprastų trusų; tai-gi, kol išsiuravo suolus, suolanus, kol iškepė *garnio pyragus**) — dienos, rodos, nė nebuvo. Iki vėlam vakarui žiburiai, lyg žvaigždučių eilė, blisgėjo žemuose languose, paskui pradėjo paeiliui nykti. Ilgiausiai žibėjo balana galutinėje Smilgiaus grinčioje — ir ta užgeso.....

Neužgeso.... Štai kamara lange blisga rausva liepsnelė — turbūt, nuo degančios balanos.... Mirga, dreba, bet nenyksta; gaudžiaus kaskart vis didinasi.... turbūt, tai ne balana!

O gal kakalį kuria?... Štai visa kamara nušvito, lyg bažnyčia per raras.... liepsna prasimušė per langą ir įsigrauzė į stogą. Vėjas pagriebė sauja degančių šiaudų ir permetė ant klėties.

Neužilgo visas kaimas sujudėjo. Trukšmas ir išgasties balsai išbudino Katriuką; pakilo ir pusiau be nuovokos nubėgo pas ugnį.

Baisu buvo žiurėti. Smilgiaus, Paukščio, Vileikos triobos degė, kaip šakų pundeliai. Šileikos ir šaltyšiaus triobų ugnis dar nebuvo palytėjus; daržinės, nors stovėjo pašalyje, koku tai daleidimū jau buvo užsidegę. Kibirkštys, lyg ugniniai ledai, klakiojo su vėju ant viso kaimo; ruoštais šmotas degančio stogo, lyg aitava-

ras, lėkė augštyr ir krito ant arčiausių triobų. Juo artinosi, juo didesnę jautė baimę: jai rodėsi, kad mato pragaro liepsnas, landžiojančius šetonų šešėlius, kad girdėt nuožmus prakeiktųjų riksmi. Priėjus prie galo, sustojo, lyg prikaltas. Galvijai, vejami nuo ugnies, o bijodami apsiaupiančios tamsumos, mykdami šoko atgal ir nyko liepsnose. Šūnes, slankiodami patvoriais, staugė, lyg ant šermenų. Žmonės nenučiuokdami standėsi tarp gyvulių, rėkavo, vaitojo.... nieks negelbėjo. Kartais stvėrė kuris viedrą, bėgo į šioželką ir, pasisėmęs vandens, pylė ant degančio sučio, bet matydamas, kaip perniek dingsta, — raukėsi, putė, stėrino akis ir stovėjo persigandęs. Moters, dejuodamos lyg apuokai, jieškojo savo vaikų žmonių ir gyvulių miniose. Senis Vileika su sunum ir bernu užkabino prikiu degančios klėties sieną ir traukė iš viso vieko, norėdami sugriauti, bet dyka sta to paskutinąją. Katriuka pribėgo prie jų, pagriebė teip-gi už koto, bet matydama, kad nieko nepagelbi, pamislyjo: kad tai Jurgis... Jurgis! — užmiršo jį pabudinti.... o ką ji be jo.... Parbėgo namon. Įpuolus į kamara, suriko:

— Jurgi, dega! visas kaimas ugnyje!

— Dega? — sumurmėjo, atsisėdęs; pratrėnė akis, apsiavė čebatais, susijieškojo kepurę, sermėgą ir išėjo laukan.

Paziurėjo valandėlę, paėmė iš pastogės priki ir nulingavo į gaisro šalį, lyg nendrė ant vėjo. Katriuka vos spėjo paskui jį.

Tuotarpu minia vis didinosi: iš arčiausių kaimų subėgo bernukai ir noriai šoko gelbėti, bet ką padarysi? Pekliškas karštis nedaleido prisiartinti prie triobų, o moterų dejavimas ir galvijų mykimas atėmė nuovoką. Nuleido rankas ir žiurėjo persigandę, kaip plati liepsnos upė vis eina tolyn: jau užliejo visas Šileikos triobas, jau, jau apima ir šaltyšiaus klėtį — paskui butą, tvartus.... Paskutinio triobas — ir teip toliaus.... Iš viso kaimo neliks nė žymio.

VIII.

Štai suaidejo balsas, kuris perviršyjo minių riksmą ir puolančių sparų braškėjimą:

— Broliai, eikite čionai!

Tas šaukimas atsigarsėjo kiekvienoje aussyje, visi jį atskyrė ir atkreipė akis į šalį, iš kur jis pakilo; nes tarp vaitojimų ir dejavimų, smarkus balsas įkvėpė ystabų ramumą. Dirstelėjo — ir savo akims nenorėjo tikėti: kas tai? Lyg Jurgis, bet toks didis, galingas; akys žiuri į žmones tiesiog, o visas veidas toks ystabus, kad net baimė ima žiurėti. Stovėjo ant tvoros ir šaukė:

— Šen, šen, eikite!

Sukrutėjo visi sykiu.

(Toliaus bus).

— *Bendraitė. Izleido Prūsų Lietuvių Susivienijimas. Knyga pirma. Spaudinta M. Jankaus. Bitėnai, 1902 m., puslapių 80. (Spaudimas gotiškėmis literomis).*

Ta knygutė, su straipsniais tautiszkoje ir patrijotiszkoje dvasioje, izleista neseniai susitvėrusio Prūsų Lietuvių Susivienijimo: teip jaunai organizacijai galima paskaityti už nemažą nuopelną izleidimą „Bendraitės“. Knyga papuoszta vaisdeliais miestų: Klaipėdos, Vilniaus, Tilžės, teipgi Vytauto paveikslu ir szejp yvairiais pieszineliais.

— „*Szventosios*“ *Rosijos Misionieriai. (Pagal Iankskaja). Spaustuvėje „Žvaigždės“, Brooklyn, N. Y., 1901 m., publ. 224.*

Skaitytojai pažįsta ezitą rasztą iz „Žvaigždės“, kur jis pirmians buvo spausdinamas.

Atsiliepinimas.

P. J. Kasulaitis, mokintojas lietuviszkos parapijinės mokslo, padavė savo paaiskinimus, kaipo atsakymą ant p. Pittstoniečio korrespondencijos „Persekiojimas kudikių moksle“ (num. 38).

1. Lietuviszka ir vokiszka mokslo atsidarė 2, o ne 8 rugsėjo; vaikų į lietuviszką mokslo iszsyk atėjo ne 6, bet 37, o į galą nedėlios prisirinko 58; isz skaitliaus tų vaikų asz iszrinkau 11 labiaus prasilavinusių, kuriuos drauge su jų tėvais nuvedėm į anglišką vieszą mokslo (asz ir savo vaiką).

2. Isz lietuviszkos mokslo perėjo į aierių mokslo tik du kudikiu (p. Katkauko); teipgi viena mergaitė (p. Paukszcio) perėjo isz vokiszkos mokslo; tiems vaikams ant rytojaus liepė iszeiti ne dėl kieno iskundimo, bet dėlto, kad užsiraszant reikalingi patys tėvai.

3. Isz to visko aiszku, jog nė „jieszkiojimo rodos“ isz mano pusės, nė raszinezimo apskundimų isz kun. Šervetkos pusės visai nereikėjo ir to negalėjo nė buti.

Sztikinėjimai arba mįslės.

Surinko Nevoczių sodoj,
Telszių pav., Kauno gub.

Telszių Pliumpisi

(Visame palikta rinkėjo raszyba. Red.)

1. Vytinis kamantynis lep ant augszto kiauszių deti. **A p y n i s .**
2. Žyd's pirtyj, barzda lauke. **R y d i k ' s .**
3. Kas eit plaukyties (maudyties), skrandj iszvertęs? **Ant valkalas p a t a l ū .**
4. Raudon's szunelis po slenkstiu valiojas. **L i e ž u v i s .**
5. Keturi broliai po vienu brilių szvetinas. **B r a g a s .**
6. Du szuniu rejas, balti kraujai bėg'. **G i r n o s .**
7. Maža-maža kamarėlė, pilna kultuvėlių. **B u r n a i r d a n t y s .**

TURTAS SALIUNINKAMS

Isz Havana ir Sumatra tabako, „mild“ ir „medium“, kvėpentj, puikiai rukosi. Pirkite nuo saviszkių. Ant pareikalavimo mes siunziamo į visus Amerikos miestus savo kasztais.

Adresas:

NAUJOKAS CIGAR CO.
334 E. 55-th st. New York, N. Y.

Apleido

savo namus mano pati Rozalija Millerienė, 20 metų amžiaus, geltonplaukė, žilsvų akių; ji iszvažiavo drauge su Juozu Debeikiu, juodų plaukų, žilsvų akių, tamsiai-raudono veido, pailgos kuprotos nosies, mažų tamsių usų. Kas patėmytų kur juodu, meldziu man praneszti.

Podraug praszau savo pazios grįzti namon, vardan mažų mūsų kudikių, likusių be motinos. Viskas bus atleista ir užmirszta. Meldziu savo draugės praneszti apie buvimo vietą, tai asz palengvysiu jai sugrįzimą. **J. Miller,**

123 Wharton str.
Philadelphia, Pa.

Teatrą ir Koncertą

Rengia Simano Daukanto Teatraliszka ir Giedojimo Draug. Nedėlioje 5 Spalnio, 1902, 6½ vakare, 93 Grand street Broklyn, N. Y., „Grand Palace Hall“. Įžanga paprasta. Choro mokiutojas *L. Ereminas.*

Programas:

Teatras: „Juokų svaras“.

Koncertas:

1. Ouverture — — — — — Orchester.
2. Lai gyvuoja Lietuva — — — — — Karl Baumann.
S. D. maiszytas choras.
3. Under the Double Eagle — J. F. Wagner Excelsior Musical Quintet.
4. Girioj, Cigonų Choras isz operos „Preciosa“ C. M. v. Weber — S. D. maiszytas Choras.
5. Selection — Violin Solo by Hermann Derenthal accomp. by Miss Josie Reinart.
6. Berniuk's ir rozė — H. Werner Soprano Solo pana Zigmunda Žiczkauckintė.
7. Tėvyne mano Lietuva! **F. Pocius.**

Balius! Balius! Balius!

Meilingai užpraszo *Komitetas.*



Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, isz Philadelphia, Pa. Ant lieutenant gubernatoriaus William M. Brawn isz Lawrence County, Pa. Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawn isz Erie Connty, Pa.

CZIA VIENYBEJE TALPNAME HON. WILLIAM CONNELL LACKAWANNOS PAVIETO ANTRU KART ISZRENKAMO ANT CONGRESSMAN—SEKANTIS YRA APRASZYMAS JO GYVENIMO.

Nėra kandidato kuris praszytu balso ukėšų Lakawannos Counto ateinanciuose rinkimuose, kuris butu užsitarnavęs daugiau už Hon. William Connell. Mr. Connell reprezentavo Lakawannos distriktą kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padaręs daugiau dėl žmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padarę.

Hon. William Connell atkeliavo in anglių apielinę isz Kanados dar vaiku budams ir gavo užsiemimą kaipo dreiverys mainose Hazletone. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagelba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pinigų ir į trumpą laiką gavo vietą kaipo superintendentas.

Vėliaus jis nukeliavo į Scrantona ir dirbo apie mainas tame mieste per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo loenas ir į trumpą laiką davė darbą dėl kelių szimtu vyrų ir vaikų.

Laimė pasiekė kad isz dreiverio sziantdien yra auszciause stovintis ukėsas Scrantone. Jis turi susirszimą su daugeliu fabrikų Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka neturėjo jokių ergėlių su savo darbeniukais.

Congressman Connells buvo nuoszalei nuo republikonų partijos. Iki meto 1896 jis nereikalavo jokio affice. Tuose metuose vadovai tos partijos ir szimtai žmonių, kurie dirbo dėl jo fabrikuose, praszė jo, kad eitu ant kongreso ir jis apsieme. Jis tapo iszrinktas sudaugu mu balsų. Hon. William Connell yra tokis žmogus kurį nori prekikas darbininkai kad jis butu kongrese.

Jis dirbo mainose 20 metų ir zino sunkius darbus mainų, ir tiesas kurios iszėjo ant jo gero. Jis yra geras citizen, ir draugas žmonių, kurie pelnosi biednai sav kasnį duonos. Balsuoki už William Connell ir turesi žmogų kurs užtars atsargei reikalus.

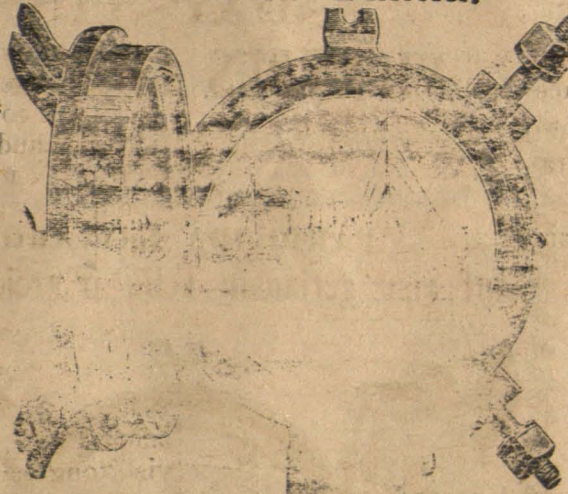
Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA
LAIVAKORTES

isz Ameriko į Europą
ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rot-
terdam, Bremen,
Antverpo, Havre
Liverpool, Nea-
pol ir t. t.

Parduoda Tikie-
tus visais
gelžkeliais

į visus miestus visam
svieta.



SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal
dienes kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAL.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.

100½ E. Main str. **Hurwitz's**, 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje.
Vaistus, chemizkus daiktus, kvėpentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius
prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesizimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdama prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.



Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Uzlaiko visokios degtinės, vyno,
skanaus aluczio, puikiai kvėpiančių
Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką
rodą. Jeigu nori linksmai laiką pra-
leist ir iszgirst skambinant ant forte-
piano puikias melodijas, tai tik užeik

pas **K. Strzelecki.**



Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
tę tavo piningų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

Skausma Galvos,

Skausma strėnu,

Skausmą kaulų,

Skausmą sprando,

Ir Traukulio

Tai nueikite in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla
lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
koje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigėlbės koźname
karte. Duodu paranką iszgydymo drugto, prie-
puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle tosios kę Aptiekorius Groblevskis
szdaro. Yra tai sudirbtas isz visokių augalų ir
szabnių isz devynių dalykų sudėtos isz 27. (kaip
tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos
nesiranda.

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jau dėl ko-
no žinomas, yra vienas garsingiausių Aptieko-
rių tarp mūsų tautos czlonak Amerikoje. Tei-
po-gi yra dėl kozano žinoma, jog vienas geras ap-
tiekorius žino ir ženkliosa daugiau kaip 10 dakta-
rų, nežine pagalbos smirgusios žmonijos Dēlto-
gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetēt kokia
liga, tai tuojaus nusiduokite ant rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Darbas

suvienytai del slobumo
kuno ir viso Gyvomo speku.

Dēlto yra reikalingas sustiprini-
mui muskulų ir pailginimo stip-
rumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

Atlieka szita per sutrovėjimą mais-
to, sujautrinimą skilvio sulaiky-
mą sukietėjimo vidurių, pastipri-
nimą nervų, czystijimą ir padau-
ginamą kraujo. Nėra geresnės
gyduolės nuo vidurių.

Preke 50c. ir 1.00 dol.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos
pas A. Groblevskį, 111 Main str
Plymouth, Pa.



SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas
ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies,
plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus,
silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas
silpnības, szleivuma, sutinima, veži, blykszle
pas moteris, kraujavima ir tt. nervu ligas, po-
dagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt.
Praszaliniu gumba, gydau gimdymo ligas, vi-
sokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau
su pagalba geriausių elektriszku prataisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydan per keteta dienu. kraujo už-
nuodyjimus, odos ligas, semens begima, žai-
das gerklej ir burnoj, nosy, akyse ir ausyse,
netekima vyriškumo, lyzciu nusilpnejima ir tt.
gydau kuopasekmingiausiai ir **gvaran-
tuoju Pilna iszgydyma. Chro-
nizskos ligos yra mano specia-
lizskumu.** Gyvsidabriu nevartoju. Nuod-
gnus iszgzaminavimas ligonio ir jo iszgy-
dymas— tai yra mano prideryte.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave.,
NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėltoims
nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszka atsilankyti, gali para-
szyti laiszka; butina reikalaujame paciento
insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika
Lebanon Bellevue Post Graduate University
Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

*Daugiaus kaip 150 laiszky
nuo iszgydytų žmonių gauta
laike paskutinių dviejų mėne-
sių.*

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant poliucijos
kuri pasirodo laike miego arba prie
nusiszlapinimo, ir jeigu isz tos nesi-
gydys, ji neapleis žmogų kankinusi.
Zmonės turinti tą ligą kenčia ne-
miga, galvos skaudėjimą, p lvo už-
kietėjimą arba netrovėjimą, nervisz-
kumą, vidurių ir nugarcę skaudėjimą
ir apsilypnėjimą lytiszky kuno dalių.
Jeigu tokiuos atsit kimuose reikalau-
ji pagalbos, nesiusk piningu, bet ra-
szyk pas mane įcėdamas marķę, o
asz atsisiu tau apraszymą, isz kurio
tikrai iszsigydysi. Adrisuok:

John Wasel.

Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

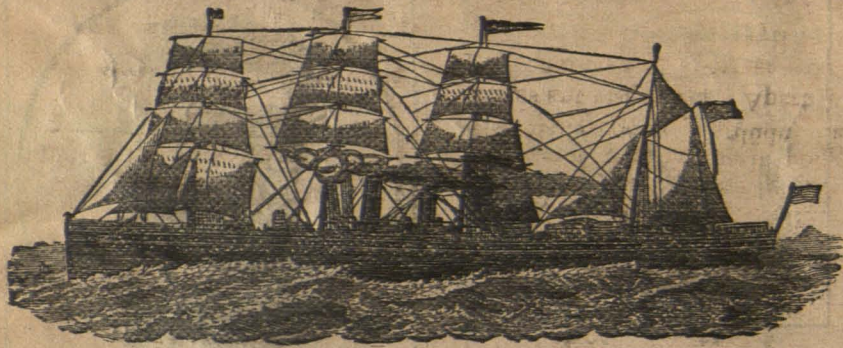
Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviežlų pavasarinų czeve-
rykų vyrietzky, moterietzky ir vaikų, visi yra Juni
jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tel
po-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.

Atelk ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Gerbtini Tautiečiai!



Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerę linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
683 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panasziooms ligoms, kada Kazuno Gunbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets *Gumbo-Kura No 1*, tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszszigyde isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Priiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adrisuok:

L. M. KAZUNAS, aptiiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Soranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai K. Unika,
943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Uzveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

aa-akuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugel laikau užkandzius ant stalo per visą dieną. Telpgi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausia prekę. Siuncziu pinigus į visas svieto dalis. Lietuviai, atkeliate isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą primimą.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laiva. kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

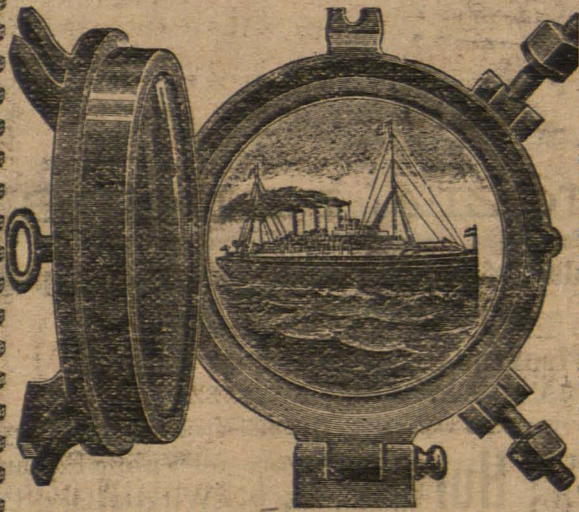
Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia,
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVE „VIENYBES LIETUVNINKU“

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visu geriausių keliu ir greiciausių laivu.



Siunczia pinigus

į visas svieto dalis greitai ir pigi. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kuo greiciausiai nueitų, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str.

PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovano'a



DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszką iszdėrbima.



KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztį guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei**, nes per 30 metų užsiimdama iszdėrbimais igijau geriause praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**

